

Pedagogisch beleidsplan Griftdijk KDV

Inhoudsopgave

1. Inleiding

p4

2. Algemeen

p5

- 2.1 Leeftijdscategorieën
- 2.2 Openingstijden
- 2.3 Privacyreglement
  - 2.3.1 Privacy beleid
- 2.4 Visie en doelstellingen van het kinderdagverblijf
- 2.5 Ouders
  - 2.5.1 Ouderparticipatie
  - 2.5.2 Contacten met ouders
  - 2.5.3 Oudergesprekken en mentorschap
  - 2.5.4 Overdracht naar de basisschool en BSO
- 2.6 Verzorgen van kinderen
  - 2.6.1 Buiten Slapen
- 2.7 Voeding
  - 2.7.1 Gezonde traktatie
- 2.8 Ziektebeleid
  - 2.8.1 Als het kind thuis ziek wordt
  - 2.8.2 Koorts
  - 2.8.3 Medicijnen
  - 2.8.4 Medisch handelen
  - 2.8.5 Eerste hulp en kinder-EHBO
- 2.9 Klachtenprocedure
- 2.10 Vierogenbeleid en grensoverschrijdend gedrag op de groep.
- 2.11 Ruilen van dagen
  - 2.11.1 Incidentele opvang

3. Visie op ontwikkeling

p11

- 3.1 Opvoedingstheorie van Riksen-Walraven
- 3.2 Kindvisie en pedagogische doelstelling en actief leren.
  - 3.3 Ontwikkelingsfasen
    - 3.3.1 Babytijd
    - 3.3.2 Van dreumes naar peuter
    - 3.3.3 Overgang peuters naar kleuters
- 3.4 De ontwikkeling van spel en spelvormen.
  - 3.4.3 De ontwikkeling van samenspel volgens de categorieën van Parten.
- 3.5 Belang van veiligheid bieden op de groep.
- 3.6 Sociaal-emotionele ontwikkeling
  - 3.6.1 Conflicthantering
  - 3.6.2 Het stimuleren van de zelfredzaamheid
  - 3.6.3 Zindelijk worden
  - 3.6.4 Wennen
    - 3.6.4.1 Geborgenheid en wennen
    - 3.6.4.2 Wenperiode
    - 3.6.4.3 Wenschema
    - 3.6.4.4 Wijziging van stamgroep
- 3.7 Lichamelijke ontwikkeling
- 3.8 Verstandelijke en creatieve ontwikkeling
  - 3.8.1 Taalontwikkeling
  - 3.8.2 Op welke wijze verwerven kinderen taal?
  - 3.8.3 Voorwerpen onderzoeken
  - 3.8.4 Ontluikend gevoel voor hoeveelheid en getal

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 2 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	-----------------

3.8.5 Ruimte

3.8.6 Tijd

4. De pm'er kind interactie

p20

4.1 Interactie- strategieën en spelbegeleiding

4.1.2 Werken met thema's.

4.2 Dagindeling

4.2.1 Babygroep 0-1 jaar

4.2.2 Verticale groep 0-4 jaar

4.2.3 Tweetal peutergroepen 2-4 jaar

4.3 Teamsamenstelling en kwalificatie pm'ers.

4.3.1 Inzet stagiaires en vrijwilligers

4.3.2. Coaching on the floor.

4.3.3 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach.

4.3.4 Ontwikkeling volgen en stimuleren samen met ouders naar de doorlopende leerlijn met de basisschool.

4.4 Gedragscode KINOP kinderdagverblijven.

4.4.1 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

4.5 Signalering van gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen.

4.5.1 Ondersteuning ouders en ondersteuning op de groep bij problemen kind

4.5.2 Samenwerking met GGD zorgcoördinator.

5. De fysieke omgeving

p25

5.1 Speelleeromgeving

5.1.1 Speelleeromgeving peutergroepen 2-4 jaar

5.1.2 Extra uitdaging 3 jarigen

5.2 Aparte babygroep

5.3 Tuin

5.4 Een veilige en schone omgeving veiligheids- en gezondheidsbeleid

5.4.1 Achterwacht

5.5 Groepsamenstelling en groeps grootte

5.5.1 Stamgroep en vaste gezichtencriteria

5.5.3 De drie uursregeling

6. De groep

p28

6.1 Overbrengen van waarden en normen aan kinderen

6.2 De mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit

6.3 De mogelijkheid tot het aangaan van relaties

6.4 Kinderen verschillen en overeenkomsten laten ontdekken tussen mensen en situaties

6.5 Grenzen stellen

6.6 Regels overschrijden

7. Activiteitsaanbod en spelmateriaal

p30

7.1 Actief leren

7.2 Dagschema

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan geeft u inzage, in de visie van KINOP, op onze opvang en opvoeding van kinderen. In dit plan beschrijven we onze pedagogische uitgangspunten en de daaruit voortkomende werkwijze.

Het pedagogisch beleidsplan is primair bedoeld voor onszelf. Het zegt iets over ons doel. Door middel van dit plan kunnen we elkaar nu beter op inhoudelijke zaken aanspreken. Onze uitgangspunten zijn duidelijk en staan op papier. Het pedagogisch beleidsplan is ook bedoeld voor de ouders van de kinderen die ons kinderdagverblijf bezoeken. Het geeft hen de gelegenheid inzicht te krijgen in onze opvattingen en werkwijze. Het geeft hen de mogelijkheid om met ons in gesprek te gaan of ons erop te wijzen dat de praktijk niet aansluit op onze uitgangspunten. Het beleidsplan is tevens bestemd voor stagiaires en nieuwe medewerkers.

2. Algemeen

2.1 Leeftijdscategorieën

Er zijn 3 leeftijdscategorieën. De babygroep van 0 tot 2 jaar, een verticale groep van 0 tot 4 jaar en twee peutergroepen van 2 tot 4 jaar. De opvang is gericht op kinderen in de leeftijd van 0 jaar tot de eerste dag van de maand waarop het basisonderwijs voor die kinderen begint.

2.2 Openingsdagen

De openingstijden voor de reguliere opvang op het kinderdagverblijf zijn op maandag t/m vrijdag van 7.00 uur – 18.00 uur.

2.3 Privacy reglement

De kinderopvang houdt, om u en uw kind zo goed mogelijk ten dienste te kunnen zijn en vanwege wettelijke verplichtingen, een registratie bij van uw persoonlijke gegevens. Op deze registratie is de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) van toepassing. Deze wet bevat regels met betrekking tot het doel van de registratie, de aard van de gegevens die worden geregistreerd, het beheer van de gegevens, de personen die toegang hebben tot die gegevens en uw inzagerecht in deze gegevens.

KINOP zal niet meer gegevens opslaan of bewaren, dan die werkelijk noodzakelijk zijn of andere doeleinden dienen dan welke nodig zijn voor een doelmatige kinderopvang.

Het reglement met een uitgebreide toelichting is op aanvraag bij het kinderdagverblijf beschikbaar.

2.3.1 Privacy beleid

Foto's maken met een eigen camera of mobieltje is niet toegestaan. Uitzondering hierop zijn bijzondere gebeurtenissen en activiteiten. Tijdens verjaardagen bieden wij de ouders de mogelijkheid aan dit met de eigen camera vast te leggen. Voorwaarde is dat de ouders van de betrokken kinderen toestemming hebben geven dat hun kind gefotografeerd mag worden. KINOP vraagt uitdrukkelijk toestemming van de ouders in geval van individuele observaties van het kind, overdracht van informatie naar derden en vastleggen van beeldmateriaal voor derden en/of voor de website of sociale media. We vragen specifieke aandacht van alle medewerkers bij het omgaan, registreren en bewaren van vertrouwelijke gegevens.

2.4 Visie en doelstellingen van het kinderdagverblijf

Het bieden van verantwoorde opvang zien we als een aanvulling op de opvoeding thuis. Ouders hebben de eerste verantwoordelijkheid. Het bijzondere aan opvoeden binnen een kinderdagverblijf is dat het in een groep en met andere kinderen gebeurt. Kinderen leren van elkaar en zij beïnvloeden elkaar. Daarnaast is er aandacht voor de individuele vraag en ontwikkeling van elk kind.

Tegelijkertijd willen we zo goed mogelijk voldoen aan de opvangwensen van de ouders. We willen graag uw vragen en wensen horen. We zijn er ons van bewust dat we niet aan alle wensen tegemoet kunnen komen. Wel staan we open voor andere ideeën.

2.5 Ouders

2.5.1 Ouderparticipatie

Een oudercommissie behartigt de belangen van de kinderen en de ouders en fungeert als klankbord voor de leiding. Onze gecombineerde oudercommissie bestaat uit meerdere ouders van zowel onze dagopvang groepen als van onze buitenschoolse opvang groep.

2.5.2 Contacten met ouders

We hechten veel waarde aan een nauwe samenwerking met de ouders. Zij zijn de belangrijkste opvoeders. We wisselen alledaagse informatie uit en hebben oprechte interesse in elkaar. Vanuit de vertrouwensband die je met elkaar opbouwt, vragen we de ouders mee te denken en te beslissen over ons beleid en onze werkwijze.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 5 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	-----------------

We praten regelmatig met de ouders over hun kind aan de hand van observaties. De ouder wordt zo op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van zijn of haar kind. Daarnaast organiseert het kinderdagverblijf jaarlijks informele bijeenkomsten, zoals een picknick.

Van onze kant willen we dat de communicatie tussen ouders en de opvang zo optimaal mogelijk verloopt. We doen dit door een goed intakegesprek met informatie en afspraken. We zorgen dagelijks voor uitwisseling van informatie tijdens de breng- en haalmomenten.

2.5.3 Oudergesprekken en mentorschap

We houden u graag op de hoogte hoe het met uw kind gaat. Twee maanden na de start van uw kind is er het eerste oudergesprek. We staan stil bij de volgende items: hoe voelt uw kind zich bij ons? Waar speelt uw kind mee en met wie? Welke ontwikkelingen maakt uw kind door en op welke wijze gaan wij er op het kinderdagverblijf mee om? Daarna zijn er jaarlijkse vervolgesprekken.

Alle kinderen hebben een eigen mentor. Tijdens het intakegesprek brengen wij u en uw kind op de hoogte wie de mentor van uw kind wordt en welke beroepskrachten op welke dag werkzaam zijn op de groepen. Op het prikbord van de groep is te zien welke werkdagen de pm'ers van de groep hebben. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst en volgt de ontwikkeling van het kind, voert de oudergesprekken en is tevens het eerste aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling of het welbevinden van het kind.

Met behulp van het kindvolgsysteem KIJK! en de observaties bij de verschillende ontwikkelingsgebieden, wordt een KIJK! registratie gemaakt door de mentor.

Doel is om te kijken of het goed gaat met de kinderen waarbij we het welbevinden en de ontwikkeling van het kind kunnen volgen. Het is van groot belang dat we elkaar op de hoogte houden van onze ervaringen.

KIJK! registraties

Peuter groep : met 2,5 jaar en 3 jaar
Verticale groep : met 2 jaar
Baby groep : met 1 jaar

Aan de hand van bovenstaande registraties worden met de ouders periodiek oudergesprekken gehouden over de ontwikkeling van hun kind.

2.5.4 Overdracht naar de basisschool en BSO

Bij de overgang naar de basisschool gebruiken we het instrument 'alle kinderen in beeld' (AKIB) met 3,9 jr maanden wordt met behulp van de eerdere KIJK! registraties het AKIB formulier ingevuld.

Wij hanteren twee overdracht varianten;

Overdracht regulier

Bij de overdracht regulier geeft de mentor het AKIB-formulier met aanbiedingsbrief aan de ouders mee. Ouders vullen het formulier in en geven het weer terug aan de mentor. De mentor vult het formulier in en geeft deze terug aan de ouders. Ouders dragen het formulier over naar de school.

Warme overdracht Plus

Bij de warme overdracht vindt het gesprek plaats met de school én de ouders. Bij dit gesprek vormt het AKIB-formulier de basis voor het uitwisselen van informatie over het kind. Het dient als praatstuk om het gesprek over het kind op een professionele en gestructureerde manier te laten verlopen.

De warme overdracht plus kan worden uitgevoerd als:

- Het kind een VVE indicatie heeft;
- het kind extra of specifieke ondersteuning nodig heeft;
- het kind in een zorgtraject zit.
- er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind;
- het kinderdagverblijf en de school het wenselijk vinden om de ouders aanwezig te laten zijn bij de overdrachtsgesprekken;
- de ouders van het kind aangeven dat ze graag bij het overdrachtsgesprek aanwezig willen zijn.

2.6 Verzorgen van kinderen

Het zorgen voor kinderen beslaat een groot deel van de dagelijkse werkzaamheden op het kinderdagverblijf. De aard van het verzorgen heeft in belangrijke mate te maken met de leeftijd van de kinderen. Voeding en maaltijden, verschonen, wassen en zorg dragen voor hygiëne nemen veel tijd en aandacht in beslag.

2.6.1 Buiten slapen

Ja, je baby mag buiten slapen, veel kinderen slapen zelfs beter in de gezonde buitenlucht. We hebben speciale babybuitenslaaphuisjes waar een kind zowel in de winter als zomer in kan slapen. Dat zijn houten 'huisjes', waarin precies een matrasje past. Aan de voorzijde is het voorzien van horrengaas waardoor er geen insecten, katten en honden bij de baby kunnen komen. Het babyhuisje wordt uit veiligheidsoverweging niet (meer) gebruikt als een kind probeert te gaan staan. Kinderen kunnen als ze nog niet zo goed kunnen staan, tegen het horrengaas vallen. Het matrasje moet goed aansluiten: er mag geen ruimte zitten tussen het matras en de binnenmaat van het huisje. Het matras wordt regelmatig uit het huisje gehaald wordt om te ventileren. (Bron: veiligheid.nl voor professionals)

2.7 Voeding

De gezondheid van de kinderen is een belangrijk aandachtspunt. We proberen zo gezond mogelijk te eten en drinken: bruin (volkeren) brood, weinig zoet, zuivelspread, humus, melk en yoghurt. Ook bij de tussendoortjes houden we hier rekening mee: dagelijks fruit, groenten, cracker, rijstwafel of soepstengel.

2.7.1 Gezonde traktatie

Wanneer het kind jarig is, vieren we dat graag in de groep met een gezonde traktatie.

2.8 Ziektebeleid

2.8.1 Als het kind thuis ziek wordt

Wanneer het kind ziek is, vragen we de ouders dit voor 9.00 uur aan ons door te geven. Ouders zijn verplicht op het kinderdagverblijf te melden of hun kind ziekteverschijnselen vertoont met braken, koorts, diarree of huiduitslag. Als we merken dat het kind een temperatuur heeft van 38 graden of hoger, is dat voor ons een reden om contact op te nemen met de ouders en met hen te overleggen.

Ouders zijn niet verplicht het kind in te enten. Wij vragen ouders wel te melden of het kind al dan niet is ingeënt. Dit geldt voor alle inentingen vanuit het rijksvaccinatieprogramma.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 7 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	-----------------

2.8.2 Koorts

Graag willen wij de aard van de ziekte weten, zodat wij bij besmettingsgevaar de andere ouders op de hoogte kunnen brengen. Wij zijn alert op zieke kinderen en we zorgen ervoor dat het besmetten van gezonde kinderen zoveel mogelijk wordt vermeden.

Over het algemeen geldt: als het kind zich niet al te ziek voelt, de drukte aan kan en nog lekker kan spelen, mag het komen.

Tot 38 °C is er sprake van verhoging. Het kind mag op de opvang komen wanneer het zich goed genoeg voelt om te spelen.

Vanaf 38 °C heeft het kind koorts. De pm'er neemt altijd contact op met de ouders. In overleg bepalen wij, afhankelijk van de ernst van de situatie en de mogelijkheden die er zijn, om het kind extra aandacht en zorg te geven en of het kind kan blijven of dat het kind opgehaald moet worden. *De pm'ers hebben hierin het laatste woord. Als zij bepalen dat een situatie niet (meer) werkbaar is, moet het kind opgehaald worden.*

2.8.3 Medicijnen

Wij verstrekken nooit op eigen initiatief medicijnen. Na telefonisch overleg met u kunnen wij uw kind paracetamol geven. Wanneer uw kind medicijnen op doktersvoorschrift ontvangt, kan middels het formulier 'overeenkomst gebruik medicijnen' door u worden aangegeven op welke wijze het medicijn op het kinderdagverblijf kan worden verstrekt. Dit geldt ook voor homeopathische middelen en alle zalfjes en drankjes welke zonder recept verkrijgbaar zijn bij de drogist.

Het medicijn mag alleen worden toegediend op verzoek van de ouders wanneer de betrokken ouders/verzorgers zelf niet in staat zijn om het middel op het voorgeschreven tijdstip toe te dienen. Dus als een medicijn twee maal per dag moet worden toegediend, zal aan de ouder gevraagd worden om het zelf 's ochtends en 's avonds thuis te geven.

Wanneer de medicijnen voor de allereerste keer gegeven worden, moet dit door de ouders thuis gedaan worden. De ouders doen voor hoe het medicijn het beste toegediend kan worden en geven duidelijke instructies.

2.8.4 Medisch handelen

De medische handelingen zijn onderverdeeld in drie categorieën. Pm'ers zijn alleen bevoegd om handelingen in de tweede en derde categorie uit te voeren. Handelingen uit de eerste categorie bestaan uit de zogenaamde voorbehouden handelingen die volgens de wet alleen door artsen en verpleegkundigen mogen worden uitgevoerd. Te denken valt hierbij aan het geven van sondevoeding of het toedienen van een injectie of prikpen. De pm'ers mogen deze medische handelingen **niet** uitvoeren.

2.8.5 Eerste hulp en kinder-EHBO

De pm'ers zijn geschoold in kinder-EHBO zodat er altijd iemand op de locatie aanwezig is die beschikt over een gecertificeerd kinder-EHBO diploma. In sommige gevallen kan het echter noodzakelijk zijn direct medische hulp in te roepen. Voor die gevallen gaan we naar de huisarts. Uiteraard bellen wij u dan zo snel mogelijk.

2.9 Klachtenprocedure

KINOP heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders of van de oudercommissie bij een gedraging jegens een ouder of een kind van KINOP of van voor KINOP of door zijn tussenkomst werkzame personen en de overeenkomst tussen KINOP en de ouder.

Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 8 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	-----------------

Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend per email info@kinop.nl of per post: Griftdijk 15 6663 AA Lent de Directie.
Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij voor aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, gevestigd in Den Haag www.degeschillencommissie.nl

Het reglement van de klachtenprocedure vindt u op onze website.

2.10 Vierogenbeleid en grensoverschrijdend gedrag op de groep.

Het vierogenprincipe; aanbevelingen n.a.v. de commissie Gunning ter preventie van kindermisbruik. Dit zijn maatregelen gericht op het inperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag.

In geval van misdrijf tegen de zeden of mishandeling tegen een kind van een ouder door het personeel zal de manager direct in contact treden met de vertrouwensinspecteur kinderopvang. Voor meer informatie en advies, wanneer het bijvoorbeeld het functioneren van de manager zelf betreft, wijzen wij u naar de website en/of telefoonnummer van Veilig Thuis.

Het vierogenprincipe houdt in dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren op de groep. Uitgangspunt van het vierogenprincipe is dat er op het kinderdagverblijf altijd twee volwassenen tegelijkertijd aanwezig zijn die de kinderen kunnen zien en/of horen. Dit vierogenprincipe is van toepassing voor alle kinderopvangorganisaties die dagopvang aanbieden.

Wanneer het niet mogelijk is om met twee personen op een groep te werken, blijft de deur open van de ruimte en/of wordt er gewerkt met een babyfoon. Doordat de deur van de ruimte openstaat kan een volwassene die langsloopt op verschillende momenten kijken en meeluisteren.

Dit uitgangspunt brengt de volgende werkwijze met zich mee:

1. Openheid in de ruimte

Zorg ervoor dat volwassen medewerkers in elke groepsruimte, verschoonruimte, slaapruiimte, naar binnen kunnen kijken. In het kinderdagverblijf zijn geen verborgen plekken of hoeken: de ruimtes zijn voorzien van grote ramen.

Verschoenen:

Wanneer de kinderen worden verschoond zijn er twee pm'ers tegelijkertijd in de ruimte aanwezig. Wanneer er 1 aanwezige pm'er een kind verschoont, dan blijft de deur open of wordt het traphekje gebruikt om de ruimte af te sluiten.

Slaapkamers van de baby's en dreumesen:

In deze twee ruimtes wordt altijd gebruikgemaakt van een babyfoon. De ene groep fungeert als zender, de ander groep met babyfoon fungeert als ontvanger.

Groepsruimtes gedurende de dag:

Naast een pm'er is er vaak een stagiaire werkzaam op de groep. Wanneer dit niet het geval is en er dus een persoon alleen op de groep staat, dan blijft de deur van de groepsruimte open of er wordt gebruikgemaakt van een babyfoon.

Groepsruimtes gedurende de pauze van de pm'ers en rusttijd van de kinderen:

Van 12.45 tot 13.45 uur / 14.00 is het pauze en lunchtijd voor de pm'ers.

Tijdens de pauze wordt er afgeweken van de standaardbezetting. De pm'er is echter nooit alleen aanwezig op de locatie.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 9 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	-----------------

2. Openheid in het onderlinge contact in het team

Het is belangrijk dat er in een team een cultuur is van openheid. Dit betekent dat de medewerkers elkaar feedback geven, onafhankelijk van elkaar en de leiding durven te functioneren. Men kan elkaar feedback geven en deze ook ontvangen. Alleen dan zullen medewerkers ingrijpen als een collega gedrag vertoont dat niet wenselijk is. Belangrijke voorwaarden voor openheid is een veilige sfeer. Alertheid is van belang wanneer men signaleert dat medewerkers niet kunnen functioneren in een team; men moet niet alleen positieve maar ook negatieve feedback kunnen uiten en ontvangen. Een kritische houding naar elkaar is wenselijk. Een te grote collegialiteit ondermijnt een kritische houding naar elkaar.

Om deze openheid te stimuleren zijn er op het kinderdagverblijf (supervisie)bijeenkomsten waarin de volgende aspecten aan bod komen:

- Signalen opvallend gedrag (protocol kindermishandeling en protocol misbruik pm'ers)
- Communicatie met ouders.
- Geven en ontvangen van feedback.
- Werkwijze van het pedagogisch beleid is duidelijk zichtbaar in de alledaagse praktijk. De pm'ers kunnen hierover in eigen woorden vertellen. De theorie geeft steun en handvatten voor het dagelijkse werken op de groep.

Om de openheid te stimuleren en inzichtelijk te maken wat er speelt op de werkvloer van het kinderdagverblijf zullen de volgende zaken ingesteld worden:

Klachtenbeleid

Klachten over pm'ers die betrekking hebben op de meldcode worden geanonimiseerd voorgelegd aan de oudercommissie. De OC kan zo meekijken met de organisatie en een vinger aan de pols houden en haar advies uitbrengen.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon kan de medewerkers van KINOP helpen signalen van mogelijk misbruik te bespreken.

Aannamebeleid

Er is een goede screening bij aanname van nieuw personeel. De referenties en de werkervaring worden altijd nagetrokken. De sollicitatiebrief met cv wordt in het personeelsdossier bewaard. Ook stagereferenties worden nagetrokken. Bij ontslag of het niet verlengen van een contract worden mogelijke redenen nagetrokken. Via sociale media: Facebook e.d. wordt gekeken op welke wijze de kandidaat zich presenteert. De volgende documenten worden gecontroleerd voordat de persoon in kwestie in dienst treedt: diploma's, VOG en kopie van het identiteitsbewijs.

Toetsing van het vierogenbeleid:

Er wordt met regelmaat getoetst op welke wijze alle medewerkers omgaan met deze richtlijnen. Dit gebeurt middels:

- functioneringsgesprekken (omgang ouders, kinderen en collega's)
- via observaties op onregelmatige tijdstippen.

2.11 Ruilen van dagen

Het ruilen van dagen is incidenteel mogelijk op voorwaarde dat hiermee het leidster kind ratio niet wordt overschreden.

2.11.1 Incidentele opvang

Indien u extra opvang nodig heeft, kunnen wij altijd kijken of dit mogelijk is. We berekenen hiervoor geen extra toeslag. De opvang dient verder volgens de regels te worden afgenomen en zal aan het eind van de maand in rekening worden gebracht.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 10 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

3. Visie op ontwikkeling

3.1 Opvoedingstheorie van Rixsen-Walraven

Op het kinderdagverblijf willen we een veilige, zorgzame en uitdagende omgeving voor kinderen creëren. Centraal staat het ervaren van emotionele veiligheid. De opvoedingstheorie van Rixsen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang. Zij formuleert in haar theorie vier opvoedingsdoelen:

- een gevoel van emotionele veiligheid bieden;
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties;
- de kans om zich normen en waarden (de 'cultuur') van een samenleving, eigen te maken; socialisatie.

Deze doelen vormen de uitgangspunten voor ons pedagogisch handelen. Hierbij houden we rekening met het ontwikkelingsniveau van de kinderen

In dit pedagogisch beleidsplan staat de opvoedingstheorie van Rixsen-Walraven als uitgangspunt voor ons pedagogisch handelen. Hoe doen we dit in de dagelijkse praktijk met de kinderen? De opvoedingsdoelen werken we uit middels de onderstaande middelen:

- de pm'er kind interactie
- de fysieke omgeving
- de groep
- het activiteitenaanbod en het spelmateriaal

3.2 Kindvisie en pedagogische doelstelling en actief leren.

Onze visie start met het kind vertrouwen, zelfstandigheid, initiatief en inlevingsvermogen aan te leren. Wij leren het kind op zichzelf en de ander te vertrouwen, zelfstandig te zijn, initiatief te nemen en zich in de ander in te leven. Zo ontwikkelt het een positief beeld van zichzelf en de ander en staat het later positief in de wereld. Dit is essentieel voor zijn verder ontwikkeling en de relaties dat het in zijn latere leven aangaat. KINOP gaat liefdevol met kinderen om door ze de juiste aandacht te geven. Ieder kind voelt zich thuis op het kinderdagverblijf.

We laten de kinderen belangrijke ervaringen op doen in een veilige en liefdevolle omgeving. Het kind ontwikkelt zich zo op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo, door actief spelend te leren, in wisselwerking met zijn omgeving en de mensen om hem heen. Constante ondersteuning en respect van volwassenen voor de eigen keuze van kinderen, hun gedachten en daden versterken het zelfbewustzijn van kinderen en dit draagt bij aan cognitieve, sociale, emotionele en lichamelijke ontwikkeling. Doordat kinderen actief betrokken zijn bij mensen, situaties en ideeën, gemotiveerd van binnenuit verwerven zij kennis en vaardigheden.

We besteden veel aandacht aan de inrichting van de ruimte, het werken met een dagschema, het ondersteunen van kinderen bij het maken van plannen voor hun spel en het leren reflecteren daarop en aan het bewust aangaan van interacties met kinderen en de pm'ers. Wij willen kinderen voornamelijk laten leren door spel en spelsituaties. In spelsituaties ontwikkelen kinderen zich het beste, omdat kinderen dit al van nature doen.

3.3 Ontwikkelingsfasen

3.3.1 Babytijd

Pasgeboren baby's zijn vooral gericht op de bevrediging van honger en andere biologische behoeften, zoals slaap. Maar al snel na de geboorte gaat de baby zich meer op zijn directe omgeving richten. Met een maand of twee herkennen de baby's hun moeder of directe

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 11 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

verzorger. De baby maakt dan al echt oogcontact en lacht tegen zijn verzorger. Als de baby doorkrijgt dat op zijn gedrag wordt gereageerd zal het terug reageren en zo ontstaat er een druk verkeer van acties en reacties tussen de baby en de verzorger.

Met drie/vier maanden gaan ze zich verder naar buiten richten, niet meer alleen op de directe verzorgers, maar steeds meer op mensen om hun heen. Dat begint met het reageren op gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluiden.

Met zes maanden beginnen zij een indruk te krijgen van hoe mensen reageren, waardoor er een voorzichtig begin gemaakt wordt met het maken van sociaal contact. Ook het contact met andere kinderen begint te boeien, ook al spelen ze nog niet echt samen.

In dit eerste levensjaar maakt een baby een motorische ontwikkeling door; de baby leert zich om te rollen, tijgeren, kruipen, zitten, staan en lopen. Anders gezegd, het ontwikkelt zich van afhankelijk zijn tot zich zelfstandig kunnen verplaatsen. Tijdens de motorische ontwikkeling leren baby's hun spieren beheersen.

De volgorde van de ontwikkeling ligt vast. Het tempo waarin dit gebeurt, verschilt bij ieder kind. Oefening en hulp dragen er maar een klein beetje aan bij.

3.3.2 Van dreumes naar peuter

Tussen ongeveer één en drie jaar maken kinderen een snelle ontwikkeling door. Er is sprake van een verhoogde motoriek (ze gaan (beter) lopen, rennen en grijpen) en een snelle taal- en spraakontwikkeling. Ze ontdekken de wereld en krijgen er een zekere grip op. Ze gaan ook problemen ontdekken en zitten vol met vragen over allerlei zaken. Ze ontdekken dat ze een eigen persoonlijkheid hebben met een eigen wil. Kinderen in deze leeftijd proberen onafhankelijk van hun opvoeders te worden en hebben tegelijkertijd nog de bescherming van hun directe nabijheid nodig. Ze willen zelf weten, zelf kunnen en zelf beslissingen nemen. Ze oefenen hun wil in allerlei situaties. Ze worden in deze periode dan ook geconfronteerd met de tegenstelling 'doen wat zij zelf willen' tegenover 'doen wat anderen verlangen'. Het geweten is nog onderontwikkeld; kinderen beschouwen als goed datgene wat wordt beloond en als fout datgene wat wordt bestraft. Het alleen spelen wordt naast elkaar spelen en steeds meer samen spelen.

3.3.3 Overgang peuters naar kleuters

De kleutertijd loopt globaal van drie tot zes jaar. Hebben kinderen in de vorige fase ontdekt dat ze een persoonlijkheid hebben, in deze fase ontdekken zij wat voor een persoonlijkheid zij hebben. Door hun betere motoriek en groeiende taalvaardigheid gaan ze zich zekerder voelen, wat zich uit in uitgebalanceerd gedrag. Ze gaan zich in veel richtingen ontplooien. Ze leren directe behoeftebevrediging uit te stellen en zich in anderen te verplaatsen, waardoor zij een zekere verantwoordelijkheid kunnen dragen. Het begin van een persoonlijk geweten ontstaat; de normen en regels van de opvoeders worden een innerlijke gedragscode. De fantasie speelt een grote rol in hun leven. Fantasie en werkelijkheid worden nog wel eens door elkaar gehaald. Kinderen zijn in de kleutertijd ondernemend en komen er achter dat ze zich doelen kunnen stellen en die ook kunnen realiseren. Bij het samenspel leren de kinderen steeds beter samenwerken; ze spreken regels af en verdelen taken.

3.4 De ontwikkeling van spel en spelvormen.

In de loop van de ontwikkeling van kinderen ontstaan verschillende spelvormen die in elkaar overlopen. Heel jonge kinderen zijn afhankelijk van hun zintuiglijke indrukken.

Baby's

Bij jonge baby's zien we al bewegings- en manipulatiespel. Het grijpen naar en bewegen met eigen lichaamsdelen (voeten, tenen, vingers) is kenmerkend in deze fase. Ook grijpt de baby naar speeltjes die worden opgehangen in de wieg of kinderwagen en duwt ertegen. Het tegen elkaar aan slaan van voorwerpen, zoals blokjes, is aantrekkelijk. Het maakt geluid! Volwassenen

zijn ook een interessant speelobject omdat ze haren, een neus, ketting of bril hebben om naar te grijpen. Herhaling is kenmerkend bij dit alles.

Dreumesen

Voor dreumesen wordt het interessant om voorwerpen in elkaar te passen, zich voort te bewegen met trek- en duwspeelgoed, een bal te laten rollen en er achteraan te gaan. De lichamelijke beheersing neemt toe en daarmee de actieradius: mogelijkheden om te bewegen en de spelmogelijkheden.

Een andere 'lichamelijke' spelvorm is het sensopathisch spel: spel met ongevormd materiaal, waarbij het vooral gaat om zintuigelijke ervaringen. Kinderen gaan al in een vroeg ontwikkelingsstadium met ongevormde materialen aan de slag. Alle zintuigen – zowel het voelen als het zien, horen, ruiken en proeven – komen hierbij aan bod. Sensopathisch spelen leidt tot allerlei ontdekkingen. Spelend met zand, water of deeg ontdekt een kind de eigenschappen van het materiaal. Zand kan droog en zacht zijn en tussen je vingers door glijden, maar ook gaan plakken als het vochtig is, waardoor je het kunt kneden. Fijn zand voelt heel anders aan dan grof zand. Bij sensopathisch spel is altijd sprake van in het hier en nu bezig zijn. Er is geen spelverloop; uitsluitend het zintuigelijk ervaren is van belang.

Dreumesen en peuters

In het manipulerend spelen met materialen en voorwerpen gaat alle aandacht van de kinderen uit naar de materialen en voorwerpen zelf. Het gaat er niet om of het materiaal iets voorstelt of moet worden, het gaat om het pure plezier van het exploreren van en manipuleren met het materiaal of de voorwerpen zelf. Eindeloos knikkers op de knikkerbaan laten rollen en lachen om de geluidjes, blokken op elkaar stapelen zonder doel of richting, kastanjes op de tafel laten rollen en er steeds harder met de handen doorheen vegen totdat alle kastanjes op de grond liggen.

Peuters

Geleidelijk aan, vanaf ongeveer het derde jaar, gaat manipulerend spel over in constructiespel en rollenspel. In het constructiespel gaan peuters met blokken die in eerste instantie bij toeval op elkaar blijven staan, steeds hogere torens bouwen tot ze omvallen – of omgegooid worden – waarna de cyclus opnieuw begint. Er ontstaan ingewikkelde(r) bouwsels van constructie- en knutselmateriaal en in het platte vlak worden krassen tekeningen, die een betekenis krijgen die verwoord wordt.

Het wordt belangrijk wat mensen met de materialen en bouwsels doen en ook wordt belangrijk of de producten die ze maken, lijken op hoe ze er in werkelijkheid uitzien. Een auto met drie wielen kan niet meer, hij moet vier wielen en een stuur hebben, dan is het een echte auto. Zo zetten peuters en kleuters de stap naar doelgerichte constructieve activiteiten; daarbij is het manipuleren en experimenteren met (nieuwe) materialen nog vaak het vertrekpunt. Ook rollenspel ontstaat geleidelijk uit manipulerend spel. De kastanjes worden niet meer op de grond geveegd maar in de rol van papa in een pannetje gedaan en gekookt.

3.4.3 De ontwikkeling van samenspel volgens de categorieën van Parten

Wat het onderzoek van Parten laat zien is dat kinderen stap voor stap steeds beter leren samenspelen. Belangrijk hierbij is wel om in het oog te blijven houden dat niet verwacht moet worden dat ze dit ook altijd doen. Ook bij kinderen die tot coöperatief, complementair spel in staat zijn, blijven de andere spelvormen voorkomen. De behoefte aan solitair, onafhankelijk spel bijvoorbeeld blijft bestaan en is bij het ene kind groter dan bij het andere. Ook het niets bepaalds doen en het toekijk-gedrag zien we vaak terug, met name in een voor het kind nieuwe situatie (onbekende kinderen, een nieuwe ruimte met onbekende hoeken en materialen, nog niet vertrouwde volwassenen).

Deze indeling is een waardevol observatie-instrument om de mate van samenspel tussen kinderen te beoordelen.

Mate van samenspel verloopt volgens onderstaand patroon:

Niets bepaalds doen (vanaf 0 jaar)

Het kind is niet aan het spelen, maar kijkt naar alles wat er aan interessante dingen gebeurt. Als er niets boeiends gebeurt, speelt hij met zijn eigen lichaam, gaat op een stoel zitten of staat op, loopt achter de pm'er aan, zit zomaar wat rond te kijken.

Toekijk-gedrag (vanaf 1,5 tot 2 jaar)

Het kind besteedt zijn meeste tijd aan het kijken naar andere spelende kinderen. Hij doet zelf niet mee, maar is wel betrokken bij het spel van anderen, praat vaak tegen de spelende kinderen, stelt vragen, doet suggesties of geeft ideeën.
Solitair, onafhankelijk spel (vanaf 1,5 tot 2 jaar)

Solitair, onafhankelijk spel (vanaf 1,5 tot 2 jaar)

Het kind speelt alleen en onafhankelijk met speelgoed dat verschillend is van het speelgoed dat door andere kinderen in zijn buurt wordt gebruikt. Hij doet geen poging om dichterbij andere kinderen te komen, hij gaat door met zijn eigen bezigheden en trekt zich niets aan van wat andere kinderen doen.

Parallel spel (vanaf 2 jaar)

Het kind speelt onafhankelijk, maar de spelactiviteit brengt hem als vanzelf tussen andere kinderen. Hij speelt met speelgoed dat gelijk is aan dat wat kinderen om hem heen gebruiken. Hij speelt met het speelgoed zoals hij dat zelf wil en hij probeert niet de activiteiten van de andere kinderen te beïnvloeden of te veranderen. Hij speelt eerder naast dan met de andere kinderen.

Associatief spel (vanaf 3 jaar)

Het kind is in het spel afwisselend wel en niet betrokken op andere kinderen. Er is sprake van een gemeenschappelijke activiteit waarover gepraat wordt. Kinderen lenen speelgoed van en aan elkaar. Ze volgen elkaar met treinen of auto's. Er zijn voorzichtige pogingen te bepalen wie wel en niet mee mag doen met het spel. Alle kinderen van de groep doen ongeveer hetzelfde; er is geen verdeling van werk en geen verdeling van organisatie. De kinderen maken hun individuele belangen en interesses niet ondergeschikt aan die van de groep; elk kind doet zoals hij wil.

Coöperatief, complementair spel (vanaf 4 jaar)

Het kind speelt in een groep die met een bepaald doel is georganiseerd, bijvoorbeeld om een bepaald product te maken, om een rollenspel te spelen waarin ze het spelverloop bepalen en de rollen verdelen, of om een bepaald competitief doel te bereiken. De leiding is in handen van een of twee kinderen die de activiteit van de andere kinderen regisseren. De afstemming op elkaar wordt steeds complexer.

3.5 Belang van veiligheid bieden op de groep.

Elly Singer (2014; 2015) heeft aangetoond dat er al een positief effect ontstaat op de kwaliteit van spel als de volwassene fysiek nabij is en rust creëert. Daarmee sluit de professional aan bij de basale drijfveren van jonge kinderen:

- Behoefte aan veiligheid, geborgenheid en erbij horen.
- Behoefte om te spelen en te experimenteren.
- Behoefte om 'groot' te worden, te leren en bij te dragen.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 14 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Don'ts: ga niet steeds rondlopen.....

Singer en haar team deden onderzoek naar de spelbetrokkenheid van twee- en driejarigen tijdens het vrij spelen. Uit de observaties bleek dat pedagogisch medewerkers gemiddeld tweeënzeventig procent van de tijd rondliepen. Er bleek een sterke relatie te bestaan tussen het rondlopen van de volwassene en lage spelbetrokkenheid van de kinderen. Naar aanleiding van deze analyse stelt Singer dat een bewegende volwassene op kinderen werkt als een magneet: ze onderbreken hun spel en gaan er achteraan. Slechts in tien procent van de observaties was een pedagogisch medewerker gedurende vier minuten of langer rustig aanwezig bij een kind. Als de volwassene rustig bij de kinderen zat, liepen de kinderen veel minder rond en waren er vaker tweezijdige gesprekje tussen haar en de kinderen. Ook was in een dergelijke situatie de spelbetrokkenheid hoger dan bij de kinderen die zonder pedagogisch medewerker in de buurt met elkaar speelden. Het onderzoek bevestigt dat rust, aandacht en 'er zijn' voor de kinderen hun spel doet opbloeien.

Wat kan de pm'er doen om het kind te laten spelen en te zorgen voor veiligheid?

- Kijk van een afstandje hoe het spel verloopt.

Een kind dat zich veilig voelt bij de professional, durft op ontdekking uit te gaan, verkent de ruimte en speelt met andere kinderen, ook wat verder weg van de volwassene. Tijdens hun spel kijken ze regelmatig op naar de volwassene, het zogenoemde vraagkijken. Bij een knikje of glimlach spelen ze weer door. Ze willen bevestiging in wat ze doen en bezighoudt.

- aantrekkelijke en overzichtelijke speelleeromgeving met voldoende speelruimte.
- Geschikt speelgoed.
- Zorgen voor voldoende tijd.
- Kinderen helpen bij het plannen van hun spel.
- Ideeën aandragen voor het verbreden en verrijken van het spel o.a. door mee te spelen en nieuw materiaal in te brengen.
- Individuele kinderen die het nodig hebben coachen.
- Kinderen aanmoedigen elkaar te helpen bij het spel en meningsverschillen op te lossen.

3.6 Sociaal-emotionele ontwikkeling

3.6.1 Conflicthantering

Wanneer een kind een ander pijn doet, wordt daar serieus aandacht aan besteed. We gebruiken de conflictsituaties die de kinderen hebben als leermomenten voor de kinderen. De kinderen oefenen hun sociale vaardigheden. Ze leren hun emoties en gedrag te begrijpen en doordat ze samen met de ander tot een oplossing proberen te komen, worden de sociale vaardigheden weer verder ontwikkeld. Tijdens een conflict doet een kind veel ervaringen op, waardoor het stap voor stap leert en zich ontwikkelt.

Door dit samenzijn en samen spelen leert het kind om te gaan met zijn emoties en ontwikkelt het zelfbewustzijn en sociale kennis en vaardigheden. Door met kinderen te praten over hun eigen gevoel en die van de ander, wordt bij hen het vermogen zich in anderen te kunnen plaatsen vergroot. Het kind leert aan te geven dat hij of zij iets niet wil: " stop houd op."

3.6.2 Het stimuleren van de zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is een doel op zich, maar kan ook een belangrijk middel zijn bij het ontwikkelen van een eigen identiteit. Het geeft de kinderen een goed gevoel om steeds meer zelf te kunnen. We helpen een kind niet door van alles voor hem te doen, maar door dit samen

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 15 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

te doen en het kind te stimuleren het zelf te doen. Bij iedere handeling die het kind zelf uitvoert groeit het zichtbaar; het kind bouwt aan zijn eigenwaarde en zelfvertrouwen. Overigens moeten we er voor waken kinderen te overvragen; voortdurend moeten we in het oog houden of een kind er al echt aan toe is om bepaalde dingen zelf te kunnen. De zelfredzaamheid stimuleren we door kinderen zichzelf te laten verzorgen zodra ze dat kunnen, bijvoorbeeld alleen naar de wc gaan, aan- en uit kleden, handen wassen etc.

We laten kinderen dingen zelf ervaren door te zeggen: "probeer het eerst zelf, als het niet lukt vraag je mij om te helpen". We streven ernaar dat de kinderen zich steeds meer zelf kunnen redden. In de dagelijkse praktijk van het kinderdagverblijf betekent dit bijvoorbeeld:

- goed luisteren naar kinderen; wat geven ze aan?
- niet te hoge eisen stellen; ieder kind ontwikkelt zich op zijn/haar eigen wijze en eigen tempo
- het kind laten merken dat het goed is zoals hij/zij is.

3.6.3 Zindelijk worden

Een apart punt van aandacht voor zelfredzaamheid is het zindelijk worden. Als kinderen willen, mogen ze op het potje of op de wc zitten. We vinden overleg over dit gebeuren belangrijk om op een lijn te kunnen zitten met de ouders. Verder willen wij (in overleg met de ouders) zo min mogelijk dwang uitoefenen, geen punt maken van een ongelukje of een terugval. Soms kan het geven van een sticker stimulerend werken. Het is prettig als het zindelijk worden niet gebeurt in een voor het kind drukke periode: de tijd rond feestdagen of de geboorte van een broertje of zusje bijvoorbeeld.

3.6.4 Wennen

3.6.4.1 Geborgenheid en wennen

Om een kind een vertrouwd en geborgen gevoel te kunnen geven, is het van essentieel belang dat het kind op een rustige en geleidelijke manier went aan het kinderdagverblijf. In deze wenperiode kan het kind de nieuwe omgeving leren kennen en kan een goede start gemaakt worden met het opbouwen van een hechtingsrelatie tussen pm'er en kind. Tijdens het uitwisselen van informatie krijgen de ouders zo de gelegenheid een vertrouwensrelatie aan te gaan met de pm'er.

3.6.4.2 Wenperiode

De wenperiode begint met een intakegesprek tussen de ouders en de pm'er. We vragen naar de wensen van de ouders om dit zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. De bedoeling is de gewone gang van zaken thuis zoveel mogelijk in te passen in de groepssituatie.

Het gesprek richt zich voornamelijk op de eet- en slaapgewoontes en eventuele speciale wensen of gewoontes. Onderwerpen als troosten, favoriet speelgoed, gezinssamenstelling, gezondheid en temperament komen aan bod.

Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere en is sterk afhankelijk van de leeftijd van het kind. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol.

Ook bij het doorstromen naar een volgende groep vinden er wenumomenten plaats, deze zijn op de eigen opvangdagen. Hierbij wordt op beide groepen niet afgeweken van de kind- leidster ratio.

3.6.4.3 Wenschema

De gewenningsperiode van het kind kan stapsgewijs opgebouwd worden aan de hand van een wenschema:

- de eerste keer komt het kind van 8.45 uur tot 11.00 uur.
- de tweede keer komt het kind wat langer en zal het ook blijven eten (van 8.45 uur tot 12.15 uur).
- de derde keer komt het kind een hele dag van 8.45 uur tot 15.00 uur.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 16 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Het is van belang om tijdens de wenperiode duidelijke afspraken te maken met de ouders over de bereikbaarheid:

- wij vinden het belangrijk dat de ouders de eerste dagen op het kinderdagverblijf het kind altijd direct op kunnen halen als het niet goed gaat;
- de ouder is altijd telefonisch bereikbaar;
- de ouder mag altijd bellen.

De wendagen worden bij voorkeur gepland op de, gezien de groepssamenstelling, niet drukke dagen.

Het kind krijgt de gelegenheid om op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo te wennen aan de nieuwe situatie. Met aandacht en goede begeleiding zullen wij hiervoor zorgen.

3.6.4.4 Wijziging van stamgroep

Bij het bereiken van een bepaalde leeftijd gaat het kind over naar de nieuwe stamgroep. Er worden wenmomenten twee wenmomenten in gepland. Beide een halve dag en tijdens de opvangdagen van het kind. Hierbij wordt op beide groepen niet afgeweken van de kind- leidster ratio. Ouders worden per email op de hoogte gebracht, waarbij ze ook geïnformeerd worden over de werkwijze van de nieuwe groep. Ouders kunnen in het ouderportaal zien wie de nieuwe mentor is geworden.

3.7. Lichamelijke ontwikkeling

Kinderen tot een jaar ervaren de wereld in de eerste plaats via hun zintuigen en zijn nog niet zo vaardig in bewegen. Baby's gaan interacties aan met hun omgeving door te reiken, te glimlachen, te schoppen, dingen in hun mond te stoppen, enzovoorts.

Een baby die blij is zijn moeder te zien uit zich door met handen en voeten te bewegen en te glimlachen.

De tastzin voor jonge baby's is het belangrijkste zintuig. Dat maakt alle contactspelletjes voor baby's zo belangrijk: oppakken, knuffelen, op schoot zitten of lekker tegen elkaar zitten met een boekje. De wereld wordt via de zintuigen ontdekt.

Ook bij peuters speelt de lichamelijke en zintuiglijke waarneming nog een belangrijke rol, ook al zijn ze handiger in hun bewegingen. Ze leren de wereld kennen via hun zintuigen en via hun lichaam.

In een actieve leeromgeving kunnen de kinderen volop bewegen. Ze rennen, klimmen, gooien, dansen, bouwen, tekenen en schilderen (fijne motoriek), doen een rollenspel, stuiten met de bal en doen spelletjes. Daardoor leren ze niet alleen zichzelf en de omgeving kennen, maar ontwikkelen ze ook hun coördinatie en timing en verbeteren ze hun conditie. Door het plezier dat ze hebben, krijgen ze steeds meer vertrouwen in het vermogen zich te bewegen.

Belangrijke ervaringen voor beweging zijn voor de 0-3 jarigen:

1. op de plek bewegen (het hoofd draaien, iets vastpakken, trappelen);
2. door de ruimte bewegen (rollen, kruipen, dribbelen, lopen, rennen, evenwicht bewaren);
3. met voorwerpen bewegen;
4. ritmisch bewegen, op de maat bewegen.

Voor jonge kinderen horen muziek en bewegen bij elkaar. Ze vinden het vrijwel onmogelijk om een liedje te zingen en daarbij niet te bewegen.

Baby's worden sterk beïnvloed door muziek. Afhankelijk van de stemming van de muziek, de situatie en het moment op de dag, reageren ze met zachte geluidjes door met hun armen en benen te bewegen of ze vallen in slaap. Dreumesen maken geluidjes die een zekere melodie hebben en zingen fragmentjes van liedjes die ze kennen. Kinderen luisteren er graag naar, durven erop te bewegen en vinden het leuk muziek te maken.

Muziek is als een taal waardoor kinderen zich uiten. Door allerlei liedjes raken de kinderen vertrouwd met hun cultuur en tradities die erbij horen.

Belangrijke ervaringen voor muziek zijn voor de 0-3 jarigen:

1. luisteren naar muziek;
2. reageren op muziek;
3. geluiden uitproberen en nadoen;
4. uitproberen van toonhoogten.

3.8 Verstandelijke en creatieve ontwikkeling

Baby's leven in het nu. Ze kunnen zich geen voorstelling maken van de toekomst en hebben geen voorstelling van het verleden.

Peuters ontwikkelen hun voorstellingsvermogen. Ze kunnen hun ervaringen met mensen en dingen onthouden en drukken deze beelden uit in taal of op een andere manier.

Kinderen gaan bepaalde vormen en symbolen gebruiken om dingen te representeren. Het begint vaak min of meer per ongeluk: het kind heeft een vlek gemaakt en dit is een monster! Geleidelijk aan krijgen kinderen bepaalde middelen (verf, viltstiften, een rol spelen of iets bouwen) onder controle en kunnen ze dit gebruiken om bepaalde beelden aan anderen over te brengen.

Het begint met een eenvoudig symbool of een lijntje, maar dit ontwikkelt zich tot steeds complexere vormen of steeds ingewikkeldere interacties en uitgewerkte tekeningen.

Ze spelen baby'tje en maken een tekening over honden. Ze zijn trots op wat ze gemaakt hebben of wat ze kunnen laten zien. Kinderen laten hun waarneming zien via taal, kunst, rollenspel en muziek. Het kind gaat de waarneming vergelijken met een eerdere herinnering of hun voorstelling van de toekomst. Hun kijk op de wereld en het begrip over deze wereld verandert daardoor. Kinderen krijgen op deze manier, steeds weer, een beter begrip van de werkelijkheid die ze proberen weer te geven.

Belangrijke ervaringen voor creatievere representatie zijn voor de 0-3 jarigen:

1. nadoen en doen alsof;
2. onderzoeken van materialen om mee te bouwen, te tekenen, te schilderen en te boetseren;
3. reageren op en herkennen van afbeeldingen (foto's, plaatjes).

3.8.1 Taalontwikkeling

De voertaal op het kinderdagverblijf is Nederlands.

Een groot deel van leren en ontwikkelen is afhankelijk van de taal. De taal vormt in feite de basis. Het verwerven van woorden biedt kinderen de mogelijkheid tot begripsvorming.

De taalontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de omgeving en is essentieel voor processen als denken, redeneren en zich iets herinneren. Door middel van taal ondersteunt en ordent een kind zijn spel. De taalontwikkeling begint al vanaf de babytijd (volgens sommige wetenschappers al in de baarmoeder). Er wordt met de kinderen gepraat en gezongen, de dagelijkse dingen worden benoemd. Baby's reageren op het praten van de pm'er door zelf ook geluidjes te maken. Het kind leert woordjes, het gaat begrijpen wat anderen zeggen en bedoelen. Het leert zich verbaal te uiten.

In een voortdurende wisselwerking met de omgeving leert het kind de taal.

De pm'er en het kind praten veel, er wordt veel voorgelezen en het kind wordt gestimuleerd om dingen te vertellen. Het bewuste gebruik van muziek kan de taalontwikkeling stimuleren.

3.8.2 Op welke wijze verwerven kinderen taal?

Het stimuleren en ontwikkelen van de taal staat centraal zoals :mondelijke communicatie, woordenschat en beginnende en ontluikende geletterdheid.

Belangrijke ervaringen voor de 0-3 jarigen zijn:

1. luisteren en reageren;
2. non-verbaal communiceren;
3. meedoen aan communicatie, beurt wisselen;

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 18 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

4. praten;
5. onderzoeken van boeken en tijdschriften;
6. plezier beleven aan verhalen, versjes en liedjes.

Belangrijke ervaringen voor de 2,5 jaar en ouder zijn:

1. met de anderen praten over ervaringen van persoonlijke betekenis;
2. voorwerpen, gebeurtenissen en verbanden beschrijven;
3. plezier beleven aan taal: naar verhalen en gedichten luisteren, verhalen en rijmpjes verzinnen;
4. op verschillende manieren schrijven: tekenen, krabbelen, vormen maken die op letters lijken;
5. verhaaltjes dicteren bij een zelfgemaakte tekening

3.8.3 Voorwerpen onderzoeken

Jonge kinderen onderzoeken de dingen om zich heen en ontdekken dat die bepaalde dingen eigenschappen hebben. Geruime tijd zijn ze bezig met sensomotorisch onderzoeken: ze stoppen dingen in hun mond en onderzoeken met handen en voeten. Door de eigenschappen van dingen te onderzoeken, ze te sorteren en te vergelijken, krijgen kinderen inzicht in de wereld om zich heen. Sommige dingen zijn hard of zacht of kunnen rollen of juist niet. Ze ordenen voorwerpen op gevoel en brengen onder woorden wat ze ontdekken. Ze trekken conclusies op basis van directe lichamelijke ervaringen: intuïtief denken. Bij een peuter zie je dat het voorstellingsvermogen zich ontwikkelt; ze leggen relaties tussen dingen die op elkaar lijken. Omdat hun taalvaardigheid toeneemt, kunnen ze dit ook steeds beter onder woorden brengen. Ze krijgen ook zicht op de verschillen en overeenkomsten tussen dingen. Deze vroege vormen van classificatie zijn essentieel voor de ontwikkeling van het logisch denken.

Belangrijke ervaringen voor voorwerpen onderzoeken voor de 0-3 jarigen zijn:

1. voorwerpen onderzoeken met handen, voeten, mond, ogen, oren en neus;
2. ontdekken dat een voorwerp er nog is, ook al zie je het niet (objectpermanentie);
3. overeenkomsten en verschillen tussen voorwerpen onderzoeken en ontdekken.

3.8.4 Ontluikend gevoel voor hoeveelheid en getal

Het getalbegrip ontwikkelt zich als jonge kinderen soortgelijke materialen sorteren en rangschikken. Het getalbegrip gaat gelijk op met inzicht in classificatie (dingen groeperen op basis van gemeenschappelijke kenmerken) en seriatie (de voorwerpen rangschikken op basis van verschillen). Het getalbegrip gaat zich ook ontwikkelen bij het leren begrijpen van een relatie. Wanneer voorwerpen dicht bij elkaar staan en dezelfde hoeveelheid voorwerpen staan ver uit elkaar, dan denken kinderen snel dat de lange rij meer voorwerpen bevat. Zetten ze de voorwerpen in een 1 op 1 relatie of wordt er geteld, dan blijkt er van beide voorwerpen evenveel te zijn.

Het getalbegrip bij jonge kinderen hangt samen met het inzicht dat een bepaalde hoeveelheid hetzelfde blijft, ongeacht de vorm of plaats. Dus ook al zijn bijvoorbeeld 4 auto's heel groot, het is hetzelfde aantal als 4 blokjes.

3.8.5 Ruimte

Baby's beginnen ruimtelijke relaties te begrijpen door mensen en dingen in de ruimte met hun ogen te volgen. Als ze kunnen kruipen of lopen, leren ze door de ruimte te gaan om dingen die hun aandacht hebben getrokken te onderzoeken. Op een gegeven moment hebben ze door dat dingen die je niet meer ziet er nog wel zijn. Ze zijn uren zoet met dingen in andere dingen te stoppen en er weer uit te halen.

Jonge kinderen zijn aan het onderzoeken hoe ze een oppervlakte kunnen bedekken of een ruimtelijke structuur kunnen maken van bijvoorbeeld blokken. Door dit te doen en daarover na

te denken, beginnen kinderen ruimtelijke relaties te begrijpen. Belangrijke begrippen die de kinderen ontdekken zijn: nabij en veraf, binnen en buiten.

Jonge kinderen zijn dol op vullen en legen. Ze willen dingen bij elkaar brengen (nabij), bijvoorbeeld door iets in een emmer te stoppen of door iets aan elkaar te lijmen. Ze willen ook iets uit elkaar halen door de emmer leeg te schudden (veraf).

Ze houden er ook van om dingen in de ruimte te ordenen, bijvoorbeeld een bal te rollen of een rij van blokken te maken. Ten slotte zijn ze ook bezig met het afschermen van de ruimte, zodat er een 'binnen' en een 'buiten' ontstaat. Door ergens in te gaan zitten, beginnen ze begrippen als binnen en buiten te begrijpen.

Wanneer het voorstellingsvermogen zich ontwikkelt, maken ze zich een beeld van iets in de ruimte ook al zien ze datgene niet. Zo is mama thuis en ga ik na het brood eten buiten spelen. Ze kunnen zich ruimtelijk voorstellen waar ze zich op een later tijdstip bevinden.

Belangrijke ervaringen voor om het begrip ruimte te begrijpen voor 0-3 jarigen zijn:

1. ontdekken en opmerken waar voorwerpen horen (plaatsbepaling);
2. mensen en dingen vanuit verschillende gezichtshoeken bekijken;
3. vullen en legen, iets ergens in doen en uithalen;
4. dingen uit elkaar halen en weer in elkaar zetten.

3.8.6 Tijd

Tijd is een moeilijk begrip. Je kunt het niet zien, voelen, proeven of ruiken. Jonge kinderen moeten tijd dus ervaren door te handelen. Ze ervaren tijd direct: voor hun gevoel kan de tijd vliegen of voortkruipen, al naar gelang de activiteit waar ze mee bezig zijn.

Het duurt jaren voordat kinderen eenzelfde begrip van tijd ontwikkelen als volwassenen. Toch beginnen peuters steeds meer van tijd te begrijpen. Omdat hun voorstellingsvermogen zich ontwikkelt, kunnen ze zich herinneren wat er in het verleden is gebeurd en maken ze zich een voorstelling wat er in de toekomstige tijd gaat gebeuren.

Belangrijke ervaringen voor het ervaren van wat tijd is voor 0-3 jarigen :

1. vooruitlopen op bekende gebeurtenissen;
2. het begin en einde van een tijdsspanne opmerken;
3. ervaren van 'snel' en 'langzaam';
4. een handeling herhalen, ervaren van oorzaak en gevolg.

4. De pm'er kind interactie

Pm'ers ondersteunen de actieve betrokkenheid en het initiatief van het kind. Positieve interacties zijn daarbij van groot belang, zodat het kind zich veilig en vertrouwd voelt. Veiligheid en geborgenheid worden geboden door goed te reageren op de behoefte van een kind. Belangrijke handvatten zijn luisteren en communiceren.

Bij baby's is er vooral sprake van lichaamstaal, zij maken met hun emoties duidelijk wat ze wel en niet willen. We proberen de kinderen emotionele ruimte te geven. We gaan in op emoties als blijheid, woede en verdriet.

De kinderen worden positief benaderd. De pm'er is zich bewust van de eigen houding; praat niet met stemverheffing, corrigeert niet op afstand en zegt niet voortdurend "nee, dat mag niet".

De pm'er maakt oogcontact met het kind en praat op kindhoogte. Een responsieve houding: de pm'er kijkt gericht naar het kind en luistert naar het kind. De signalen die het kind geeft, worden opgepakt. De pm'er interpreteert deze en reageert erop.

Dit betekent niet dat de pm'er op elk geluid wat het kind maakt reageert. Een kind dat speelt en daarbij in zichzelf praat is verdiept in zijn spel. Het praten is dan niet bedoeld om contact te maken. In een dergelijke situatie is de respons: niet ingaan op wat het kind zegt.

4.1 Interactiestrategie en spelbegeleiding

Door gebruik te maken van de interactiestrategieën wordt het spel van het kind gestimuleerd en uitgebreid. Dit gebeurt zonder dat de pm'er de leiding overneemt of het spel gaat bepalen. De pm'er stelt open vragen, zodat het kind zelf zijn idee of product beschrijft. "Wat wil je me vertellen over... en hoe heb je dit gebouwd?". Bij hele jonge kinderen of kinderen die de Nederlandse taal niet zo goed spreken, kan de pm'er beschrijven wat ze ziet. Het kind kan dan non-verbaal of in een paar woorden een reactie geven.

Het gaat erom dat het kind een goed gevoel krijgt over zijn spel of zijn idee. Het gevoel van eigenwaarde wordt daarmee versterkt.

De pm'er maakt bij het spel gebruik van de volgende algemene interactiestrategieën:

- doe mee op ooghoogte met de kinderen;
- observeer; verzamel informatie en luister naar de kinderen;
- volg het voorbeeld van de kinderen en doe om beurten iets;
- maak opmerkingen om het gesprek te beginnen;
- benoem en beschrijf wat de kinderen doen;
- laat zien dat je interesse hebt;
- moedig de kinderen aan door te gaan en ondersteun het gesprek;
- stel niet teveel vragen;
- bied ondersteuning en contactmogelijkheden;
- speel mee met de kinderen;
- moedig kinderen aan het probleem zelf op te lossen.

4.1.2 Werken met thema's.

Er is een opbouw gedurende de jaarplanning van thema's als lente, kunst en feest. Kenmerken van het werken met thema's is dat binnen het aanbod van activiteiten alle ontwikkelingsgebieden aan de orde komen. Het initiatief ligt in eerste instantie bij de kinderen; waar ligt de interesse en betrokkenheid op het spel bij het kind? Waar nodig begeleiden de pedagogisch medewerker bij het spelen en ontwikkeling van het kind.

Het dagprogramma biedt voor de gehele ontwikkeling van het kind stimulans. Naast sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek, taal en hoeveelheid, is er ook aandacht voor muziek, dans, beeldende activiteiten, ontdekken en buitenspelen. Jonge kinderen ontwikkelen zich het meest bij activiteiten die aansluiten bij hun belevingswereld en interesses.

De activiteiten geven op alle ontwikkelingsgebieden leuke ideeën, spelletjes, liedjes en suggesties.

Werken met thema's en activiteiten biedt ruimte om veel kansen te creëren. Taalontwikkeling en taal stimulering speelt bij ieder thema een belangrijke rol. Taal is niet alleen een ontwikkelingsgebied waarin het kind leert zichzelf te ontwikkelen en te ontplooiën; het is ook het communicatiemiddel tussen pm'er en kind.

4.2 Dagindeling

4.2.1 Babygroep: 0- 1 jaar

- 8.00 tot 9.00 Ontvangst ouders en kinderen
9.00 tot 9.15 Dagschema bespreken. Begroetingskring
9.15 tot 9.45 Fruit eten en drinken.
9.45 tot 10.00 Verschonen van de kinderen.
10.00 tot 10.15 Kinderen op bed leggen die moeten slapen. **(Slaapkamer)**
10.30 tot 11.15 Boekje voorlezen, voorwerpen onderzoeken, onderzoeken van nieuwe en bekende materialen (zand, yoghurt e.d.), muziek maken, baby -gym en spelletjes.
11.15 tot 12.00 Brood eten en drinken

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 21 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

12.00 tot 12.15 Verschonen van de kinderen. Kinderen op bed leggen die moeten slapen.
 13.00 tot 14.00 Vrij spel
 14.00 tot 14.30 Yoghurt drinken en groenten of een cracker eten.
 14.30 tot 14.45 Verschonen van de kinderen. Kinderen op bed leggen die moeten slapen
 15.00 tot 15.15 Spelen: boekje voorlezen, voorwerpen onderzoeken, onderzoeken van nieuwe en bekende materialen, muziek maken, babygym en spelletjes
 15.15 tot 16.00 Buitenspelen: vrij spel. **(Tuin)**
 Vanaf 16.00 kunnen de kinderen opgehaald worden.
 16.15 tot 16.30 Verschonen
 17.30 tot 18.00 Vrij spel

Toelichting:

De dagindeling voor baby's wordt zoveel mogelijk aangepast aan de thuissituatie. Alle opvang en activiteiten vinden plaats in de groepsruimte van de babygroep. Uitzonderingen hierop worden in bovenstaand dagschema aangegeven. Er is een aparte slaapkamer. Vanaf 16.00 uur kan een warme maaltijd gegeven worden aan kinderen tot 1 jaar. Ouders dienen zelf te zorgen voor de warme maaltijd.

4.2.2 Verticale groep 0-4 jaar

7.00 tot 9.00 Ontvangst ouders en kinderen: vrij spel
 9.00 Dagschema bespreken en samen opruimen
 9.00 tot 9.15 Muziekkaarten en begroetingskring
 9.15 tot 9.45 Fruit eten en drinken **(Activiteitenkeuken)**
 9.45 tot 10.00 Verschonen van de kinderen
 10.00 tot 10.15 Spelen in de kleine groep (gerichte activiteitsaanbod door pm'er op interactief voorlezen, drama, muziek, manipuleren met materiaal, fantasiespel)*
 10.15 tot 11.15 Spelen in de hoeken of buitenspelen met spelbegeleiding
 11.15 tot 12.00 Brood eten en drinken **(Activiteitenkeuken)**
 12.00 tot 12.15 Verschonen van de kinderen. Kinderen op bed leggen die moeten slapen
 12.45 tot 13.00 Boekjes voorlezen
 13.00 tot 14.00 Slapen **(Slaapkamer)**
 Vrij spelen wakkerblijvers*
 14.00 tot 14.30 Kinderen uit bed halen en verschonen
 14.30 tot 15.00 Yoghurt eten, met groenten en een cracker
 15.00 tot 16.15 Naar buiten; afhankelijk van de activiteit kan dit in een grote groep of in een kleine groep, volgens thema (dans, muziek, knutselen, groepsspel, zingen, fantasiespel) **(Tuin)**
 16.15 tot 16.30 Kinderen verschonen
 16.30 tot 17.30 Vrij spel
 17.30 tot 18.00 Een kleine groepsactiviteit zoals interactief voorlezen. Opruimen.

Toelichting:

De verticale 0-4 groep beschikt over 1 grote ruimte met een indeling in twee aparte ruimtes. Aangrenzend aan deze grote groepsruimte is de activiteitenkeuken. Er is een aparte slaapkamer voor de kinderen.

De openingstijden voor de reguliere opvang op het kinderdagverblijf zijn op maandag t/m vrijdag van 7.30 uur – 18.00 uur.

Vroege opvang is mogelijk vanaf 7.00 uur: opvang vindt plaats op de verticale groep.

*Het aanbod van activiteiten biedt de mogelijkheid tot gedifferentieerd werken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt wordt tussen de jongste en oudste kinderen.

4.2.3 Tweetal peutergroepen 2-4 jaar

7.00 tot 8.30	Ontvangst ouders en kinderen: vrij spel in peutergroep 1
8.30	Kinderen van peutergroep 2 gaan naar eigen groep*
9.00	Dagschema bespreken en samen opruimen
9.00 tot 9.15	Muziekkaarten en begroetingskring (eigen leefgroepruimte)
9.15 tot 9.45	Fruit eten en drinken (eigen leefgroepruimte)
9.45 tot 10.00	Verschonen van de kinderen
10.00 tot 10.15	Spelen in de kleine groep (gerichte activiteitsaanbod door pm'er op interactief voorlezen, drama, muziek, manipuleren met materiaal, fantasiespel)*
10.15 tot 11.15	Spelen in de hoeken of buitenspelen met spelbegeleiding
11.15 tot 12.00	Brood eten en drinken (eigen leefgroepruimte)
12.00 tot 12.15	Verschonen van de kinderen. Kinderen gaan rusten (naar behoefte)
12.45 tot 13.00	Boekjes voorlezen
13.00 tot 14.00	Rusten (1 van de twee leefgroepruimte) Vrij spelen peuters (die niet meer rusten)**
14.00 tot 14.30	Kinderen verschonen en stretchers opruimen
14.30 tot 15.00	Yoghurt en sap drinken en iets lekker erbij
15.00 tot 16.15	Naar buiten; afhankelijk van de activiteit kan dit in een grote groep of in een kleine groep, volgens thema (dans, muziek, knutselen, groepsspel, zingen, fantasiespel)(Tuin)
16.15 tot 16.30	Kinderen verschonen
16.30 tot 17.30	Vrij spel
17.30	Kinderen van peutergroep 2 voegen samen met peutergroep 1*
17.30 tot 18.00	Een kleine groepsactiviteit zoals interactief voorlezen. Opruimen.

* De kinderen worden voor 8.30u en na 17.30u opgevangen op één groep, peutergroep 1. Op dit moment blijven alle kinderen op vrijdag de hele dag op peutergroep 1 en vormen één groep zodat de groep samenstelling voor alle kinderen uitdagend en passend is. Ouders zijn hiervan op de hoogte gesteld.

** Rusten of vrij spelen peuters

Afhankelijk van de behoefte en in overleg met ouders kunnen de kinderen die dat nodig hebben rusten. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van stretchers in een van de twee stamgroepruimtes. De peuters die niet rusten kunnen spelen in de andere stamgroepruimte.

4.3 Teamsamenstelling en kwalificatie pm'ers

Het team bestaat uit gekwalificeerde beroepskrachten. De pm'ers hebben minimaal een opleiding op MBO-niveau. Gebruikelijk is de opleiding MBO-SPW. Hun belangrijkste taak is de zorg voor een goed leef- en opvoedingsklimaat. Deze taak heeft betrekking op verschillende gebieden zoals kinderen, ouders, team en accommodatie.

De pm'ers werken zoveel mogelijk op een vaste groep, op dezelfde dag van de week. Wel vinden we het belangrijk dat alle pm'ers alle kinderen goed kennen. Bij ziekte of inval door een onverwachte gebeurtenis staat er dan geen vreemd gezicht op de groep van uw kind.

Alle pm'ers zijn goed ingewerkt op alle groepen, zodat de continuïteit en de goede zorg voor uw kind goed gewaarborgd blijft.

Van de pm'ers verwachten we onder andere:
met betrekking tot de kinderen

- kennis van de ontwikkeling en verzorging van jonge kinderen en er naar handelen
- kennis van de speelmogelijkheden en spelmaterialen en het aanbieden van activiteiten
- signaleren van de behoeften van kinderen en inspelen op hun gevoelens
- structureren van zowel het dagprogramma als het gedrag van de kinderen

met betrekking tot de ouders

- kunnen communiceren met ouders vanuit een gelijkwaardige verhouding
- kunnen voeren van oudergesprekken
- een dienstverlenende instelling

met betrekking tot het team

- goed kunnen samenwerken
- actieve rol in teamvergaderingen
- kunnen begeleiden van stagiaires

met betrekking tot de accommodatie

- dagelijkse zorg voor de accommodatie
- aanschaf van spel- en ontwikkelingsmateriaal

4.3.1 Inzet stagiaires en vrijwilligers

Een vrijwilliger is een persoon van 18 jaar of ouder die structureel al dan niet tegen een vrijwilligersvergoeding op regelmatige, *niet incidentele basis* werkzaam is in de kinderopvang. Een vrijwilliger moet beschikken over een VOG en een goede beheersing hebben van de Nederlandse taal. Vrijwilligers kunnen boventallig op de groep worden ingezet en kunnen helpen met de activiteiten op de groep.

De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken geven, helpen met verschonen, helpen met het maken van een werkje etc. De pm'er blijft ten alle tijden eindverantwoordelijk voor de opvang.

Naast de vaste pm'ers kunnen er ook stagiaires op het kinderdagverblijf werken. Deze stagiaires volgen de opleiding zorg en welzijn. Hun taak bestaat uit het helpen en ondersteunen van de pm'ers bij de verschillende activiteiten en bij de verzorging van de maaltijden. De stagiaires staan nooit zelfstandig op een groep.

Het kinderdagverblijf werkt met stagiaires van de opleiding SPW (Sociaal Pedagogisch Werk) of van de opleiding Pedagogiek en Helpende Zorg en Welzijn. Onze voorkeur gaat uit naar stagiaires die het hele jaar door stage lopen. Hierdoor is er een minimale verschuiving van de verschillende gezichten. De stagiaires hebben een vaste groep waar ze stage lopen. Het kan voorkomen dat er snuffel- stagiaires aanwezig zijn. Deze stagiaires zijn er dan voor een korte periode om te kijken of de kinderopvang iets voor hen is. Snuffel stagiaires hebben tijdens deze stage geen eigen taken, maar helpen mee op de groep.

De stagiaires van de opleiding SPW, Helpende en Pedagogiek hebben wel eigen taken die ze onder begeleiding uitvoeren.

De stagiaires werken boventallig op de groep en werken onder direct toezicht van een pm'ers. Ze tellen dus ook niet mee voor het pm'ers kind ratio.

Stagiaires mogen onder bepaalde voorwaarden wel invallen en ingezet worden op de groep.

Inzet beroepskrachten in opleiding

Bij bepalen van de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiaires wordt rekening gehouden met de opleidingsfase waarin zij zich op dat moment bevinden.

De inzet van beroepskrachten in opleiding is verruimd tot 1 juli 2024 van 33 procent naar 50 procent van de totaal in te zetten beroepskrachten volgens aantal beroepskrachten die ingezet worden afhankelijk van leeftijd en groepsgrootte van de stamgroep (BKR).

4.3.2 Coaching on the floor

Tot de verschillende taken en projecten behoren zoal; coördinerende taken rondom thema's, warme overdrachten plus, overleg met de zorgcoördinator, gesprekken op scholen en het trainen en coachen van collega's rondom uitvoer van observaties en het gebruik van het kindvolgsysteem KIJK!. Doel is de constante verhoging van de kwaliteit van de uitvoer van het pedagogisch beleid.

Jaarlijks wordt de uitvoering van het programma geëvalueerd en de resultaten en nieuwe doelen worden vastgesteld en gepresenteerd aan de medewerkers.

4.3.3 Pedagogische beleidsmedewerker/coach

Pedagogisch beleidsmedewerker

Jaarlijks is er 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking voor de locatie.

Taken van de beleidsmedewerker zijn:

- Kwaliteitsagenda uitvoeren en aansturen.
- Ontwikkeling en invoering pedagogisch beleid: bespreken en vastleggen beleidsaspecten in diverse documenten.
- Uitvoer beleidsvoornemens bewaken met behulp van audits, werkoverleg.
- Schriftelijk vastlegging voor pm'ers en ouders.

Pedagogisch coach

Iedere pedagogische medewerker ontvangt jaarlijks coaching in de vorm van coaching on the job, observaties op locatie, werkoverleg, workshops en persoonlijk ontwikkelgesprekken. Hierbij wordt het instrument ZCB gebruikt van het NJI ter evaluatie en borging (Zelfbeoordeling, Coaching en Beoordeling) ter input.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per FTE wettelijk verplicht. Voor de dagopvang is dat 6,34 FTE wat een minimale inzet van 64 uur van de pedagogische coach voor 2023 betekent. In ons "Opleidingsplan en coaching" en in het "Overzicht inzet pedagogisch coach en beleidsmedewerker" hebben we verder uitgewerkt wat de coaching inhoudt. Daarin staat ook beschreven wat de inzet van onze pedagogisch beleidsmedewerker is. Deze documenten zijn opvraagbaar en inzichtelijk op de locatie.

4.3.4 Ontwikkeling volgen en stimuleren met ouders en doorlopende leerlijn met basisschool.

Thema's worden voorbereid en afgestemd op de leerlijn van de basisschool. We werken met het digitale kindvolgsysteem KIJK!. Het doel van dit kindvolgsysteem is een doorgaande leerlijn te creëren met de basisschool.

De uitgewerkte thema's bevatten doelen en activiteiten met betrekking tot de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Er wordt met planformulieren gewerkt waarbij activiteiten in de grote en kleine groep worden uitgewerkt. Op het planformulier staan de doelen, waarbij de gehele brede ontwikkeling van het kind gestimuleerd wordt. Met deze activiteiten doen kinderen ervaringen op het gebied van sociale, cognitieve, emotionele en lichamelijke ontwikkeling.

De activiteiten en interactievaardigheden worden ingezet om het kind te stimuleren in haar ontwikkeling. Observaties tijdens de dagelijkse activiteiten geven een beeld waar het kind staat in haar ontwikkeling.

Aan de hand van observaties wordt gekeken waar het kind in haar ontwikkeling zit.

Deze observaties worden gebruikt voor de registratie in het kindvolgsysteem KIJK! Het geeft houvast op welke ontwikkelingsgebieden het kind (extra) gestimuleerd kan worden gedurende het dagprogramma.

Op deze wijze wordt het aanbod afgestemd op de ontwikkeling van het kind.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 25 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

De thema's en doelen van de activiteiten worden afgestemd op de doorlopende leerlijn van de basisschool. Het doel van het inzetten van het kindvolgsysteem is een doorgaande leerlijn creëren met de basisschool.

KINOP hecht sterk aan goede samenwerking met ouders (of verzorgers). We beschouwen ouders als partners, die welkom zijn in de groep. Pm'ers overleggen regelmatig met ouders over hun kind. Er worden ouderbijeenkomsten opgezet waarin men met elkaar praat over wat de kinderen leren en waarom dat belangrijk is. Zo werken we samen met de ouders aan de ontwikkeling van de kinderen. De zorgvuldige overdracht naar de basisschool en BSO, met toestemming van de ouders, staat apart beschreven bij het item oudergesprekken.

4.4 Gedragscode KINOP kinderdagverblijven

Voor alle medewerkers, maar ook voor ouders, bezoekers en leveranciers, geldt de gedragscode van KINOP. Deze komt in het kort neer op het voorkomen en bestrijden van agressie, seksuele intimidatie en discriminatie op grond van ras, leeftijd, levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid, burgerlijke staat en handicap naar alle anderen volwassenen en kinderen binnen KINOP. Zelfs kinderen zullen bij grensoverschrijdend gedrag op een manier passend bij de leeftijd en oorzaak worden aangesproken.

4.4.1 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Bij een vermoeden van kindermishandeling maken wij gebruik van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

4.5 Signalering van gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen

Als de ontwikkeling van een kind in onze ogen stagneert of anderszins niet verloopt zoals dat te verwachten zou zijn, zullen wij daar altijd met de ouders over praten. We kunnen besluiten om voor een bepaald kind een specifieke aanpak te kiezen, bijvoorbeeld extra aandacht of extra nadruk op bepaalde activiteiten. Als de ontwikkeling van een kind ernstig afwijkt, zullen we de ouders adviseren om deskundige hulp in te roepen.

Als ouders niets ondernemen in een, ons inziens, zeer zorgelijke situatie kunnen we besluiten om zelf deskundig advies in te winnen. Dit wordt echter nooit gedaan zonder daar de ouders van op de hoogte te brengen.

4.5.1 Ondersteuning voor ouders en groep bij problemen kind

Sommige kinderen hebben behoefte aan net iets meer zorg en begeleiding, maar waarbij een specialistische dagvoorziening (nog) niet nodig is. Doel is voor ieder kind passende opvang te organiseren in de eigen omgeving en opvang.

We kunnen dan extra begeleiding inzetten van een ambulante begeleider voor individuele kinderen en ouders. De inzet vindt plaats binnen de opvang en altijd in overleg met de ouders en in samenwerking met andere betrokkene bijvoorbeeld in vorm van logopedie en fysiotherapie.

Er is ook een mogelijkheid van extra ondersteuning van de pedagogisch specialisten op de groepen. Hierbij leren pm'ers en kinderen omgaan met de kinderen die extra zorg nodig hebben. Dat is een meerwaarde voor de pm'ers maar vooral voor alle kinderen van de opvang. Deze groepsobservatie vindt op verzoek plaats. Voldoende tijd, ruimte en individuele aandacht zijn onmisbaar om zorgkinderen op te vangen, net als een warme overdracht en blijvend contact met de jeugdzorgorganisatie. Een intensief contact met ouders is bij zorgkinderen nog belangrijker dan bij andere kinderen. Het coachen on the floor door de pedagogisch specialisten waarbij de pm'er allerlei praktisch tips ontvangt is een prettige manier voor pm'ers om een kind zo goed mogelijk te kunnen begeleiden.

4.5.2 Samenwerking met Buurtteams

Wij werken samen met Buurtteams om ons te ondersteunen en te adviseren bij onze groepsobservaties. Bij mogelijke aandachtspunten van een kind wordt geadviseerd een aparte observatie van het kind te houden. Wij zullen dit altijd vooraf met de ouder(s) van het kind bespreken.

5. De fysieke omgeving

5.1 Speelleeromgeving verticale groep 0-4 jaar

Een goede speelleeromgeving stimuleert het kind om keuzes te maken en naar die keuzes te handelen. KINOP besteedt daarom veel aandacht aan de inrichting en aankleding van de groepsruimte. De inrichting van de groepsruimte, de materialen en de opstelling ervan, stimuleren het spelen, experimenteren en ontdekken en bewegen en dansen.

De groepsruimte bestaat uit 2 kleinere ruimtes en deze is ingedeeld in hoeken, zoals het huis, de keuken, de bouwplaats, het atelier en de leeshoek, met materialen die het kind uitdagen tot spel en samenspel.

Het kind kan makkelijk bij het materiaal; zo kunnen ze het materiaal pakken en weer opruimen waardoor ze op jonge leeftijd zeggenschap hebben over hun omgeving. Aangrenzend aan deze groep is een activiteitenkeuken. Naast het aanbod van eten en drinken wordt deze ruimte gebruikt van het aanbod van verschillende activiteiten zoals knutselen.

5.1.1 Speelleeromgeving peutergroepen 2-4 jaar

De groepsruimtes van de peuters bestaat uit twee min of meer identieke ruimtes met hierin een apart keukengedeelte.

Daarnaast is de ruimte ingedeeld in hoeken zoals het huis, de keuken, de bouwplaats, het atelier en de leeshoek, met materialen die het kind uitdagen tot spel en samenspel.

Het kind kan makkelijk bij het materiaal; zo kunnen ze het materiaal pakken en weer opruimen waardoor ze op jonge leeftijd zeggenschap hebben over hun omgeving. Aangrenzend aan groep is de buitenruimte.

5.1.2 Extra uitdaging 3-jarigen

Voor 3 jarigen en voor al de peuters die toe zijn aan wat meer uitdaging bieden wij de mogelijkheid de kinderen hierin extra te begeleiden of extra uitdaging te bieden als voorbereiding op de basisschool.

Zo biedt het dagprogramma de mogelijk bij het spellen de groep te splitsen in een peuter min en een peuter plus groep, waarbij voor de oudsten wat meer uitdaging en verrijking bij de activiteit wordt geboden. We hebben voor deze groep extra materialen en activiteiten waarmee de kids aan de slag kunnen gaan zoals Smart- games en het gebruik van educatieve digitale prentenboeken zoals Bereslim.

Wat zijn Smartgames?

Smartgames is een logisch denkspel, waarbij het geheugen wordt getraind en je steeds allerlei problemen moet oplossen. De spelletjes hebben een oplopende moeilijkheidsgraad en blijven zo uitdagend.

Wat is Bereslim?

Bereslim is een programma met daarin digitale prentenboeken.

Het programma zit zo in elkaar dat er interactief wordt voorgelezen; door het toepassen van deze techniek leren kinderen extra begrip van hoe een verhaal in elkaar zit en veel extra woordenschat.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 27 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Onderzoek laat zien dat Bereslim hierbij sturing geeft waar en hoe je ergens de aandacht op moet richten en hoe je kunt leren de aandacht en concentratie wat langer vast te houden. Hierdoor leren kinderen goed leergedrag.

5.2 Aparte Babygroep

De babygroep heeft haar eigen ruimtes. De babykamer is ingericht met rustige hoeken, met een box en een speelmat. We vinden het belangrijk dat zij ongestoord kunnen bewegen en ontdekken in een eigen omgeving waar minder prikkels zijn.

Voor baby's van drie maanden ziet de actieve speelleeromgeving er anders uit dan voor baby's van acht maanden of dreumesen van 2 jaar. Baby's van 3 maanden zitten in de sensomotorische fase: ze onderzoeken voorwerpen met hun ogen, mond, handen en voeten. Maar omdat ze zich nog niet verplaatsen, is hun speelleeromgeving beperkt tot wat er om hen heen is. Ze hebben dus een omgeving nodig die binnen hun directe bereik ligt en aansluit bij hun ontwikkelingsniveau.

Kinderen tussen de acht maanden en anderhalf jaar worden mobieler en onafhankelijker. Met anderhalf kunnen ze vaak lopen. Ze hebben veel ruimte nodig om zich vrij te kunnen bewegen en mogelijkheden om zelfstandig op onderzoek te gaan.

De speelleeromgeving moet allerlei interessante objecten bevatten. Ze zijn gek op dingen die geluid maken en zitten overal met hun handen in. Ze leren veel via hun zintuigen: door te kijken, voelen, horen, ruiken en proeven.

Kinderen van anderhalf en twee jaar worden steeds onafhankelijker. Ze kunnen steeds beter spelen zonder volwassenen en maken zelf keuzes. Ze kunnen zich langer concentreren tijdens het spel en kijken wat voor een effect hun daden hebben op mensen, dingen en situaties. Ze willen steeds meer zelf doen, maar hebben nog ondersteuning nodig van volwassenen. De inrichting van de ruimte moet zowel buiten als binnen uitdagingen bieden. Er moet veel materiaal zijn dat de kinderen op verschillende manieren kunnen gebruiken. Ze worden zich steeds meer bewust van andere kinderen, maar hebben tijd en ruimte nodig om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Ze hebben ook behoefte aan plekken om in hun eentje te kunnen spelen.

Kinderen vanaf twee jaar gaan handelingen nabootsen uit de werkelijkheid. De kinderen imiteren veel voorkomende dagelijkse handelingen. Vanaf 3 à 4 jaar nemen kinderen een rol aan: ik was de moeder en jij was de baby. De inrichting van de ruimte speelt een belangrijke rol om de kinderen te stimuleren en te ondersteunen in hun spel.

5.3 Tuin

Wij zijn trots op de grote buitenruimtes. Aangrenzend aan het gebouw is een grote achtertuin in een gebied met allerlei ontdekplekken. Naast het grasveld hebben we een groot tegelplein aangelegd waar de kinderen kunnen fietsen. Het buitenspeelgoed is goed bereikbaar. Er is keuze uit verschillende fietsjes en karretjes. De twee peutergroepen grenzen aan een eigen omheinde buitenruimte.

5.4 Een veilige en schone omgeving: veiligheids- en gezondheidsbeleid

Bij het inrichten van ruimtes staat veiligheid centraal; er zijn geen spijkers, punaises of scharen binnen handbereik van de kinderen en deuren zijn beveiligd met strips zodat er geen vingertjes tussen de deurkieren kunnen komen.

Gevaarlijke materialen zoals schoonmaakmiddelen en medicijnen worden voor kinderen op onbereikbare plekken weg gezet. Veiligheidseisen worden geïnventariseerd volgens de methode Consument en Veiligheid en vastgelegd in het veiligheidsplan.

Dit veiligheidsbeleid wordt jaarlijks bijgesteld en actueel gehouden. De regels worden in het werkoverleg tussentijds besproken en geëvalueerd en eventueel bijgesteld middels de vergaderingen en werkbijeenkomsten van de pm's.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 28 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Het veiligheidsplan staat voor de ouders op de website ter. In de nieuwsbrief van KINOP en in het informatieboekje voor de ouders staat informatie m.b.t. tot de veiligheid.

Alle pm'ers stagiaires en vrijwilligers en overige medewerkers inzage ontvangen het actuele veiligheidsplan, uitgeprint of per email, welke gebaseerd zijn op gedragsregels en werkinstructies, wanneer ze gaan werken bij KINOP.

De GGD inspecteert jaarlijks de kinderopvangcentra om te controleren of wij voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen. Onze locaties worden ieder jaar door een inspecteur van de GGD bezocht. Dit inspectierapport staat op de website.

Pm'ers beschikken over het certificaat Eerst Hulp Bij KinderOngelukken. Eenmaal per jaar volgen wij een herhalingsles.

In geval van brand bestaat er een ontruimingsplan. Wij houden eens per jaar een oefening, zodat we precies weten hoe we moeten handelen.

5.4.1 Achterwacht

Onder achterwacht verstaan we een persoon, die tijdens de opvang de pm'er kan komen helpen wanneer er sprake is van een calamiteit. Een calamiteit is een *niet* voorziene situatie welke de veiligheid van de op te vangen kinderen in gevaar kan brengen. Een voorbeeld van een calamiteit is: een ongeval of ziekte waarbij een dokter of ziekenhuis bezocht moet worden. De achterwacht is telefonisch bereikbaar en kan binnen 15 minuten daadwerkelijk aanwezig zijn. De directie is de achterwacht en zal bij afwezigheid tijdig haar/zijn vervanger aangeven.

5.5 Groepsamenstelling en groepsgrootte: werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw

We hanteren een maximale omvang van de stamgroepen op het kinderdagverblijf conform de geldende kind-leidster ratio. Dit is afhankelijk van de leeftijden en van de groepssamenstelling in combinatie met de afmeting van de ruimte. Per kind moet er minimaal 3.5 vierkante meter speelruimte zijn op de groepen en 3 vierkante meter buitenruimte. De tuin bevindt zich aangrenzend aan het kinderdagverblijf. Kinderen mogen gedurende de week van 2 verschillende stamgroepsruimtes gebruik maken.

- De babygroep (0 t/m 1 jaar)

De babygroep heeft een horizontale groep samenstelling. De babygroep biedt opvang voor maximaal 9 kinderen. In een aantal gevallen, afhankelijk van de ontwikkeling van het kind, kan het kind, wanneer het ouder is dan 12 maanden, beter op zijn plaats zijn op de babygroep. In overleg is het mogelijk het kind dan in de aparte babygroep te houden. Het kan ook zijn dat er in verband met het voorkomen van de overschrijding van het leidster kind ratio nog geen volledige plaatsing mogelijk is op de verticale groep. In deze situaties kunnen kinderen met toestemming van de ouders tijdelijk geplaatst worden in twee stamgroepsruimtes. Kinderen tot 1.5 jaar beschikken over een afzonderlijke slaapruijme. Er staan 3 pm'ers op maximaal 9 kinderen.

- Verticale groep (0 tot 4 jaar)

Deze groep maakt naast gebruik van 1 grote ruimte die bestaat uit 2 aparte delen. Daarnaast heeft deze groep ook een aparte activiteiten-keuken. Deze groep biedt ruimte aan maximaal 16 kinderen. Er staan 3 pm'ers op maximaal 16 kinderen.

- Twee peutergroepen (2-4 jaar)

De peutergroep bestaat uit twee groepen en biedt opvang aan maximaal 13 kinderen per groep. Deze peutergroep bestaat uit twee min of meer identieke ruimtes. Er staan 2 pm'er op maximaal 13 kinderen.

5.5.1 Stamgroep en vaste gezichtencriteria

Voorafgaand de wenperiode wordt aan de ouders en aan het kind vertelt tot welke stamgroep het kind behoort en wie de vaste pm'ers zijn. In de hal wordt ook altijd aangegeven welke werkdagen de pm'ers op de groep werken. Tijdens een activiteit of tijdens het buitenspelen of de maaltijd werkt de pm'er met haar eigen vaste groepje kinderen.

Ieder kind maakt gedurende de week gebruik van maximaal 2 verschillende stamgroepruimtes. Het vereiste van vaste stamgroepen geldt niet indien kinderen bij activiteiten vanuit het dagprogramma de stamgroep verlaten.

Indien de kinderen het kinderdagverblijf verlaten voor een activiteit, betekent dit niet dat er op het kinderdagverblijf te weinig beroepskrachten overblijven.

De baby's vanaf 1 jaar en peuters hebben maximaal 3 vaste beroepskrachten. De dreumesen hebben maximaal 4 vaste beroepskrachten en de baby's van 0 jaar hebben maximaal 2 vaste beroepskrachten.

Met schriftelijke toestemming van de ouders kan voor een bepaalde periode worden overeengekomen dat het kind van twee verschillende stamgroepen gebruik maakt.

Tijdelijk kan er een andere beroepskracht worden ingezet als vast gezicht, met een maximumduur van 4 aaneengesloten weken.*

Dit kan nodig zijn als het vast gezicht afwezig is door; ziekte, vakantie of verlof.

In de eerste plaats proberen we een ander vast gezicht van de eigen groep in te zetten of iemand van de aangrenzende groep: bijvoorbeeld iemand van de verticale groep ter vervanging van een vast gezicht op de babygroep. Als dat niet mogelijk is maken we gebruik van een vertrouwde invaller van het KINOP team, want met deze pm'ers zijn we al vertrouwd en zij zijn bekend met de dagstructuur, beleid en werkinstructies van onze organisatie. Hierdoor kunnen wij de continuïteit en emotionele veiligheid gedurende de opvang waarborgen.

Voorwaarden afwijking vaste gezichtencriteria

- De OC moet advies hebben gegeven over deze aanpassing.
- Afwijken is alleen toegestaan in situaties waarbij maximaal twee of 3 vaste gezichten worden toegewezen aan het kind.
- Er is geen ander vast gezicht beschikbaar.

5.5.3 De 3 uursregeling

Een locatie die 10 uur aaneengesloten opvang aan biedt mag 3 uur per dag afwijken van beroepskracht- kindratio.(BKR)

Het aantal beroepskrachten dat wordt ingezet is afhankelijk van de leeftijd en groepsgrootte van de kinderen.

Er hoeven geen tijdstippen meer vastgelegd te worden waarop van de BKR wordt afgeweken. De roosters van de ingezette beroepskrachten in combinatie met aankomst en vertrektijden van de kindregistratie maakt inzichtelijk dat er wordt voldaan aan de BKR en op welke momenten er gebruik is gemaakt van de 3 uursregeling tijdens de opvang.

De gangbare roostertijden van de pm'ers per groep zijn:

- Openen: door 1 medewerker per groep vanaf 7.00 uur
- Tussendienst: afhankelijk van de gemiddelde breng- en haaltijden over het algemeen van 8.00-17.30, dit kan echter afwijken per groep en dag.
- Sluiten: door 1 medewerkers per groep tot 18.00 uur

Er wordt op onze locatie nooit alleen om 7.00 uur geopend of afgesloten om 18.00uur. Er zijn altijd minimaal 2 pm'ers aanwezig in het pand.

Reguliere pauzetijden

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 30 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Een medewerker heeft 30 minuten pauze en indien wenselijk en bij een werkdag van 10 uur is de pauzetijd 45 minuten.

Afwijking van BKR

In een aantal situaties wordt afgeweken van het BKR. Dit kan gelden in de volgende situaties:

- Assisteren op de BSO

Op de maandag, dinsdag en donderdag kan het, bij hoge uitzondering en in noodsituaties, nodig zijn dat er een pedagogisch medewerker tussen 14.55-15.10 de BSO assisteert i.v.m. het ophalen van de BSO kinderen.

- Pauze

De pm'ers nemen zoveel mogelijk de eigen groep over en wordt er zoveel mogelijk om de beurt pauze genomen zodat er een vaste pm'er op de eigen groep staat. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is i.v.m. het aantal aanwezige kinderen op de groep dan biedt een collega van een andere groep ondersteuning. Tijdens de pauze staat op de babygroep, indien nodig, een pm'er van de horizontale groep: dit is alleen het geval indien er maar 1 pm'er op de babygroep werkzaam is en het heeft onze voorkeur om 2 pm'ers voor een halve dag in te roosteren, zodat er geen pauze nodig is.

Op deze wijze wordt de emotionele veiligheid van het kind zoveel mogelijk geborgd. Tijdens pauzetijden van de pm'ers is de groep veelal kleiner omdat dit samenvalt met de rusttijden van de kinderen.

Door deze groepsverkleining krijgen de kinderen die wakker en actief zijn ook de aandacht en activiteiten die ze nodig hebben.

- Invallen

Bij ziekte van een pm'er is er direct inval nodig op de groep. Hierbij wordt eerst beroep gedaan op pm'ers van de eigen locatie. Als dat niet mogelijk is zal gebruik gemaakt worden van pm'ers van de andere KINOP locaties. Met deze pm'ers zijn we al vertrouwd en zij zijn bekend met de dagstructuur, beleid en werkinstructies van onze organisatie, waardoor zij de continuïteit en emotionele veiligheid gedurende de opvang kunnen waarborgen.

Bij verlof/vakantie wordt eerst gekeken naar de beschikbaarheid van pm'ers uit de eigen groep. Indien deze niet volledig opgevuld kunnen worden dan wordt er beroep gedaan op pm'ers van de eigen locatie.

Bij de start en bij sluiting van de locatie zullen we afhankelijk van de verwachte groeps grootte minder pm'ers inroosteren en zullen we niet met de volledige bezetting starten. We werken met een registratiesysteem waarin kinderen worden aan- en afgemeld. Aan de hand van dat overzicht kunnen we redelijk inschatten vanaf welk moment er een volgende pm'er ingezet moet worden. Ook tijdens werkoverleggen wordt besproken hoe de open- en sluitmomenten verlopen en of de juiste tijd en aandacht aan ouders en kinderen gegeven kan worden. Op deze wijze houden we rekening met groeps grootte en borging van continuïteit en veiligheid van de opvang.

6. De groep

De groep is een sociale plek waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, plezier hebben, gewenst en of ongewenst gedrag.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 31 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

6.1 Overbrengen van waarden en normen aan kinderen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen een continue rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Een waarde is bijvoorbeeld: het idee dat het belangrijk is dat kinderen dankjewel zeggen. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en ze variëren van samenleving tot samenleving. Ook kunnen mannen en vrouwen verschillende waarden en normen hebben. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe mensen zich behoren te gedragen.

Medewerkers van KINOP geven net als ouders hun normen en waarden door aan de kinderen. Zij kunnen zowel verbaal als non-verbaal laten weten welk gedrag zij goed- of afkeuren. Ze functioneren als voorbeeld door zelf te laten zien welk gedrag gewenst is, waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde gedragscode.

Voor de pm'er geldt dat ze soms in verschillende rollen moeten functioneren. Zoals de stimulerende, de troostende, de bestraffende, de belonende, de ondersteunende, de strenge en de vriendelijke opvoedingsrol. Bij KINOP draag je dagelijks waarden en normen over aan de kinderen in de groep. Dit gebeurt tijdens de normale dagelijkse dingen. Centraal staat daarbij: respect voor jezelf en respect voor de ander en voor de omgeving.

6.2 De mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit

Wij willen de kinderen de mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit, dat wil zeggen hen het gevoel geven dat het goed is dat ze zijn zoals ze zijn. Dat ze zichzelf mogen zijn met al hun eigenaardigheden. Dit doen we door interesse te tonen in het kind, haar thuissituatie, haar activiteiten en prestaties.

6.3 De mogelijkheid tot het aangaan van relaties

We willen de kinderen de mogelijkheid bieden tot het aangaan van relaties. Naast het vinden van je eigen ik is dit een van de meest wezenlijke aspecten van het menszijn: een relatie kunnen hebben met een ander. We vinden het bij KINOP belangrijk dat kinderen ontdekken dat het leuk is om met anderen om te gaan en dat je met anderen dingen kunt beleven die je in je eentje of in een klein gezin niet kunt.

We bereiken dit door het organiseren van gezamenlijke activiteiten, zoals gezelschapsspelletjes, samen spelen, samen zingen, samen eten, samen slapen, samen delen en samen vieren.

Verder geven we kinderen het gevoel dat we bij elkaar horen en dat dit leuk is. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan begroeten en afscheid nemen. Of door het zingen van liedjes waarin namen van de kinderen zijn verwerkt. We stimuleren vriendschappen tussen kinderen. Niet alleen samen spelen, maar ook samen conflicten oplossen of samen een klus klaren hoort hierbij. Voor baby's geldt dat ze zoveel mogelijk een eigen, vaste verzorgster krijgen.

Belangrijk is dat wij het goede voorbeeld geven in onze omgang met de kinderen, elkaar en de ouders van de kinderen.

6.4 Kinderen verschillen en overeenkomsten laten ontdekken tussen mensen en situaties

De kinderen die bij ons komen zijn allemaal verschillend. Ze brengen stuk voor stuk hun eigen 'geschiedenis' mee. Ze merken dat er andere volwassenen bestaan dan papa en mama en dat die soms heel anders reageren op bepaald gedrag. Ze zien ook hoe andere ouders met hun kinderen omgaan en dat het ene kind wel huilt bij het afscheid en het andere niet. Ze zien dat er stille, rustige mensen bestaan en hele drukke. Dat er jongens zijn en meisjes. Bruine en witte kinderen. Dat je met sommige kinderen fijn kunt spelen en met andere niet.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 32 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

6.5 Grenzen stellen

Een kind leert tientallen gewoontes en regels, zowel thuis als op het kinderdagverblijf. Eerst in bad, pyjama aan, voorlezen en dan naar bed. Een boterham met hartig, dan een boterham met zoet. Regels kun je zien als 'spelregels': hoe gaat het hier? Als je de spelregels kent, weet je hoe je je moet gedragen en heb je houvast. Regels bieden een kind ordening, duidelijkheid, continuïteit en dus veiligheid. Ze zijn nuttig, zowel voor het individu als voor de groep als geheel. Een regel moet wel zinnig en haalbaar zijn.

Regels kunnen betrekking hebben op:

- A. veiligheid of hygiëne, zoals
  - niet gooien met speelgoed (anders doe je een ander pijn of het speelgoed gaat stuk)
  - niet op de tafel lopen (want daar moeten we straks aan eten)
- B. onze waarden en normen over de omgang met elkaar of met materiaal, zoals
  - een ander niet slaan, niet schelden etc. (een ander geen pijn doen, in zijn waarde laten)
  - als je klaar bent met puzzelen ruim je de puzzel op (anders raken er misschien stukjes kwijt en kan een ander er niet meer mee spelen).

Een voorbeeld van regels bij het Kinderdagverblijf zijn de regels aan tafel.

Deze worden gehanteerd om te zorgen dat kinderen voldoende voeding binnen krijgen en om duidelijk te maken dat de maaltijd een belangrijk gezellig samenzijn is. De regels kunnen afwijken van wat een kind thuis gewend is, maar door ze elke keer weer te herhalen (en eventueel kort uit te leggen) weten de kinderen waar ze aan toe zijn.

Veel kinderen gaan pas eten en drinken wanneer ze zich veilig en geborgen voelen. De vaste rituelen rond de maaltijd, zoals vaste tijden en plaatsen, liedjes en gezelligheid biedt herkenning en geeft het kind veiligheid.

Voorbeelden van tafelregels zijn:

- alle kinderen komen aan tafel en blijven aan tafel zitten. De pm'ers stimuleren goede omgangsvormen: "mag ik een boterham" in plaats van "ik wil een boterham" en niet met volle mond praten;
- eerst drinken, dan pas de rest;
- kinderen mogen zelf kiezen wat ze op hun boterham willen, maar eerst een snee met hartig beleg. Als kinderen helemaal geen honger hebben, stimuleren we ze wel om iets te eten, maar we dwingen het kind niet. Het kind blijft wel aan tafel zitten. Als een kind iets echt niet lust, krijgt het een alternatief aangeboden, bijvoorbeeld melk in plaats van yoghurt.

Kinderen worden wel aangemoedigd om te eten, maar we **forceren niets**.

6.6 Regels overschrijden

Regels kunnen overschreden worden. Dit biedt een kind de kans te experimenteren met grenzen van anderen; wat kan (wanneer) wel en wat kan niet. Het overtreden van regels kan door een kind ook gebruikt worden om onvrede te laten blijken of om aandacht te trekken. Bij te veel regels, overtreden de kinderen gewild of ongewild telkens regels. Een pm'er wordt een politieagent die de kinderen blijft corrigeren. Kinderen krijgen geen kans te experimenteren, waardoor hun initiatief afneemt. Het resultaat is een heel onrustige en vervelende sfeer in de groep. Wij proberen hierin een goede weg te vinden met niet te veel, maar wel duidelijke en consequent geldende regels.

Als ouders en pm'ers op hetzelfde spoor zitten, kunnen ze elkaar positief beïnvloeden. Daarom vinden we het belangrijk dat pm'ers en ouders overleggen over de manier van omgaan met een kind.

We besteden liever aandacht en tijd aan het stimuleren van gewenst gedrag dan aan het afleren van ongewenst gedrag. Vanaf het begin worden de kinderen betrokken bij de regels in de groep. Ook jonge kinderen doen daar aan mee. We leggen telkens uit waarom bepaalde

regels bestaan. Waar mogelijk, geven we het kind een alternatief of bedenken dit samen met het kind. We proberen oog te hebben en te houden voor de momenten waarin kinderen zich gewenst gedragen. We geven ze een aai over de bol en vertellen ze dat ze het goed hebben opgelost. Wanneer er toch zaken niet goed worden opgelost, kan er 'straf' gegeven worden. De enige juiste straf hangt af van de situatie, de leeftijd van het kind en het kind zelf.

We proberen wel één lijn te trekken per kind. Als straf hanteren wij:

- boos kijken;
- waarschuwen;
- nee, niet doen, dat mag niet;
- kinderen weghalen uit de situatie (afleiden);
- kinderen apart op een stoel zetten.

Ouders worden op de hoogte gesteld als hun kind meerdere malen de regels overschrijdt en hoe de pm'er erop heeft gereageerd. Samen met de ouders wordt bekeken of alles naar tevredenheid is opgelost.

7. Het activiteitenaanbod en spelmateriaal

Op het kinderdagverblijf wordt de gehele brede ontwikkeling gestimuleerd, zoals de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Uitgangspunt is dat het kind zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo ontwikkelt. Dat doet een kind door actief te leren, in wisselwerking met de dingen en de mensen om hem heen. Er wordt veel aandacht besteed aan het inrichten van de ruimte en aan het werken met een dagschema. De interactie tussen de pm'er met het kind vervult een centrale rol in het verwerven van de taal.

Een goede speelleeromgeving stimuleert het kind om keuzes te maken en naar die keuzes te handelen. We besteden daarom veel aandacht aan de inrichting en aankleding van de groepsruimte. De inrichting van de groepsruimte, de materialen en de opstelling ervan, stimuleren het spel, het experimenteren en het ontdekken.

7.1 Actief leren

Het spelmateriaal en het activiteitenaanbod moet voldoen aan de kenmerken van actief leren. Actief leren heeft de volgende kenmerken:

- de kinderen hebben de beschikking over uiteenlopende interessante materialen;
- de kinderen kunnen de materialen gebruiken, onderzoeken en ermee spelen, zoals zij dat willen;
- de kinderen worden in staat gesteld hun eigen doelen te stellen, zelf te bepalen waarmee ze gaan spelen en wat ze gaan doen;
- de volwassenen respecteren de taal van de kinderen. De kinderen laten op hun eigen wijze weten, verbaal of non-verbaal, wat ze aan het doen zijn en wat ze hebben gedaan;
- de volwassenen ondersteunen wat de kinderen doen en helpen hen hun spel uit te breiden of daarop verder te bouwen. Dit doen zij door met de kinderen te gaan praten over wat zij aan het doen zijn, mee te doen met hun spel en hen te helpen de problemen die zich voordoen op te lossen.

7.2 Dagschema

De pm'ers werken met een vast dagschema dat het actief leren van de kinderen ondersteunt. Door de vaste volgorde van activiteiten weten de kinderen wat er gaat gebeuren. Ze hebben grip op wat er komen gaat en voelen zich vrij om keuzes te maken en aan de slag te gaan. Zelf kunnen kiezen is belangrijk want kinderen doen het liefst wat ze zelf hebben uitgekozen. Tijdens het spel werken de kinderen de gelegenheid om problemen op te lossen. Er is veel interactie met de pm'er en met de andere kinderen in het spel. Zo bouwen de kinderen zelf kennis en ervaringen van hun belevingswereld op.

Protocol 28	Ped. Beleidsplan kdv Griftdijk	05-2024	Pagina 34 van 35
-------------	-----------------------------------	---------	------------------

Andere vaste onderdelen van het dagschema zijn het aanbod van grote en kleinere activiteiten in de kleine groep of in de grote groep.

In de kleine groep biedt de pm'er een activiteit aan die aansluit bij de interesses van de kinderen, zoals deze naar voren komen uit de dagelijkse observaties. In deze kleine groep worden kinderen gestimuleerd om nieuw materiaal te onderzoeken en ermee te experimenteren. De materialen worden uitgezocht door de pm'ers.

Tijdens activiteiten in de grote groep doen alle kinderen en pm'ers samen een activiteit. Ze zingen, dansen en bewegen, ze spelen verhalen na of doen spelletjes. De grote groep bevordert de saamhorigheid en stimuleert interactievaardigheden en communicatie. Er is veel aandacht voor gezelligheid.